Melania Cuc
Jurnalul de la Lăpuşna

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CUC, MELANIA
Jurnalul de la Lăpuşna / Melania Cuc - Târgu-Mureş : Editura Nico, 2010
I. BĂCIUȚ, N. (Ed.)
II. BĂCIUȚ, N. (Pref.)
ISBN 978-606-546-082-9

Coperta aparține autoarei

Editura NICO
Târgu-Mureş, str. Ilie Munteanu nr. 29
Lector Nicolae Băciuț
Apărut 2010

Tehnoredactare Sergiu Paul Băciuț
Format 16/61x86, coli tipo 5,5

Tiparul executat la INTERMEDIA GROUP Târgu-Mureş, Str. Cuza Vodă nr. 57
România

Melania Cuc

JURNALUL DE LA LĂPUŞNA

EDITURA NICO

Vămile culorii

Ştiam că Melania Cuc cântă la mai multe instrumente odată. Ştiam că va veni la Lăpuşna ca să picteze, prinsă în vârtejul unei idei, „Icoana din fereastră”, ştiam că vine să filmeze, că va scrie jurnal. Că va trăi la cea mai înaltă temperatură la umbra şi răcoarea brazilor înfipţi cu creştetele în cer.

Sigur, ştiind că eşti „monitorizat”, există tentaţia „self controlului”, indus de perspectiva „aducerii la cunoştinţa publică” a „filmului” unei întâmplări culturale.

Cu toate acestea, cei care au participat la proiectul nostru de la Lăpuşna au intrat în firescul lucrurilor, ceea ce face veridică mărturisirea jurnalului, care devine document. Dar şi artă. Pentru că Melania Cuc recurge la tot arsenalul de care dispune – emoţia poetică, forţa narativă, capacitatea de a surprinde detaliul semnificativ, apetenţa pentru culoare – în toate registrele ei... Fin observator, cu ochiul omului de televiziune care e „one man show”, şi reporter şi operator.

Jurnalul de la Lăpuşna este un jurnal de creaţie, unul care descrie şi travaliul creaţiei şi starea de grup care trăieşte o astfel de emoţie... colectivă.

Melania Cuc este şi autor şi personaj, încearcă să se înţeleagă pe sine prin provocarea prezentului dar şi prin flashuri de memorie, de întoarcere în timp, de resemnificare a unor trăiri, a unor gesturi, într-o perspectivă comparatistă. Dar încearcă să desluşească şi mecanismele care fac să funcţioneze un demers creativ inedit – pictura în colectiv de icoana, cu frumuseţea armonizării mai multor voci în acelaşi registru compoziţional.

Melania Cuc e într-o permanentă confruntare cu o preponderenţă ostilă: starea de convalescenţă, vremea

potrivnică, privarea de facilitățile tehnologiei, ba chiar şi de banalul curent electric. Căutările şi regăsirile sunt sarea şi piperul radiografiei unei stări de creație. Melania Cuc nu ține doar oglinda în care să se vadă imaginea reală a unui entuziasm al făptuirii culturale, ci face ea însăşi portrete celor care, la rândul lor, prind în cadrul ramei de fereastră imaginea văzută a nevăzutului.

Dacă ar fi să o raportez la pagini anterioare din istoria literaturii române, sigur i-aş repera în primul rând pe Geo Bogza şi pe Mihail Sadoveanu, pe care-l şi invocă la un moment dat, cu care se aseamănă în picturalitatea percepției peisajului, pe un traseu parcă inițiatic, dinspre câmpie spre munte, dinspre civilizație spre natură.

Chiar dacă n-a fost în cea mai bună formă, chiar dacă nu şi-a putut antrena toate energiile, Melania Cuc a reuşit să dea rotunjime unei experiment artistic, să-l cuprindă în cuvinte de caldă emoție şi sinceritate. În fond, prin ce rezistă jurnalul, această antecameră a literaturii, dacă nu prin recuperarea unei dimensiuni existențiale care nu poate justifica o operă, dar o poate pune în lumina sa intimă, a procesului din care se naşte.

Jurnalul de la Lăpuşna, pe urmele Jurnalului de la Păltiniş, rămâne o pledoarie viabilă a nevoii de dialog, de împreună lucrare, de moşire a ideilor. În numele artei, în numele dăinuirii.

NICOLAE BĂCIUȚ

21 iulie 2008, ora 7.

Mi-am făcut bagajul. Plec în tabără. Tabără de pictură! Am emoţii de adolescentă. Nimic foarte special, doar neliniştea ce-mi face stomacul să tremure ca aripa unei molii. Emoţie, trac potrivit nu pentru un drumeţ, doar pentru artistul ce urcă pe scenă cu o clipă înainte de-a lovi gongul începutului de spectacol.

Voi călători, voi întâlni oameni, alţi oameni! Ş-apoi? Am mai trecut prin toate aceste detalii de zeci, poate de sute de ori. Unde-i noutatea? Zic şi aproape uit că fiecare zi este un detaliu al vieţii, un nou început.

La invitaţia scriitorului Nicolae Băciuţ, plec spre Lăpuşna.

În Munţii Gurghiului, în mijlocul codrilor cu cel mai bun lemn de rezonanţă, pe malul pârâului ce se prăvale sclipind de argint şi solzii păstrăvilor, regele Ferdinand a ctitorit castelul de vânătoare, o reşedinţă ce face faţă cu brio şi azi concurenţei arhitectonice, ţintind spre dorinţele unor veritabile dinastii regale ori, doar limitându-se poate în a constitui încă un vis al unei elite europene cu dare de mână şi gust rafinat pentru a transpune la scara de 100 la sută o construcţie de acest gen, în mijlocul sihăstriei române.

Am mai fost, cu un an în urmă, la Lăpuşna, acolo, pe cursul inferior al râului Secueu, un loc unde apa în valuri mărunte se grăbeşte să se reverse în albia mai mare a râului Gurghiu. Atunci şi acolo am văzut, în toată splendoarea lui, castelul de vânătoare, apoi bisericuţa de lemn pe care regele a strămutat-o în 1937, din satul Comori, în mijlocul unei poieni smălţuite cu pulberi de polenuri şi aur de stele. Este o bisericuţă cât nuca, ridicată din lemn de stejar vechi şi în jurul căreia s-a întemeiat, mai apoi, obştea monahală care o slujeşte cu osârdie până în ziua de azi.

Despărţite şi alăturate, castel şi mănăstire, cele două complexe atât de diferite ca substanţă şi idee chiar pentru a

petrece în două moduri ca şi intangibile, prin vânătoare şi în rugăciune, timpul liber, sunt separate doar de pâlcuri din clorofilă proaspătă şi falii de aer. Zeci de brazi mereu foşnitori străjuiesc poteca. Par a fi un şir de ostaşi ce-şi fac numai şi numai datoria. Mult mai târziu, când te obişnuieşti cu întregul, intervine şi cântecul straniu, huruitul fără de odihnă stârnit de cascadă. Este un fuior înspumat care vine, vine… se rostogoleşte peste povârnişul cu bolovani în care fire de aur nativ strălucesc de-ți iau ochii. Legendă. Adevăr.

Oricum, apa este un alt fel de limes pus între domeniul castelului de vânătoare şi dania funciară pe care a primit-o mănăstirea, pe care azi o păstoreşte cu vrednicie părintele Arsenie.

Părintele nu este un schivnic cu obraz tras şi barba ca o colilie. Nu este nici un monah care ține la brâu cheile pivnițelor în care vinul prinde vechime. Părintele Arsenie este un bărbat în puterea vârstei, care şi-a dedicat viața lui Dumnezeu şi, prin El, oamenilor care ajung să se închine în sfântul locaş de rugăciune. Prvindu-l tu, om modern, dependent de Internet, asfalt şi de drumul de fier, nu poți să nu te întrebi, ce griji, ce chemare l-au determinat să lase lumea din vale, lumea noastră cu bune şi rele, pentru a se izola într-un loc în care pe vreme de iarnă zăpezile cresc cât statul de om, iar urşii şi lupii dau iama peste ulucile gardului mănăstirii, un zăplaz din lemn, care nu este defel potrivit pentru a feri un suflet de om de cele fiare flămânde. Dar, cum toți suntem copiii Domnului, se pare că, la Lăpuşna, relația om-sălbăticiune funcționează ca în vremuri străvechi - fiecare dintre cele două specii recunoscându-şi locul în spațiul geografic şi în istoria naturală, de ce nu, locul lor în lanțul trofic.

Castelul de vânătoare şi mănăstirea sunt două aşezăminte ce nu se resping, ba, chiar se completează fericit prin destinul lor spiritual-cultural. Şi-au câştigat bun-nume şi

printr-o seamă de activităţi artistice şi culturale de acum devenite o tradiţie a locului numit atât de simplu : Lăpuşna.

Există o simetrie frumoasă, creativă şi situată într-un continuu ascendent care depăşeşete contingentul şi numai rar se mai poate întâlni un astfel de act cultural clar, în peisajul României de azi.

Privit din marginea drumului forestier, complexul de vânătoare nu frapează prin turle şi creneluri sau ziduri de apărare. Este doar o horbotă din lemn lovit de arşiţe şi de ger, ctitorie pusă în ziduri direct din piatra smulsă din roca locală. Acoperiş din solzi de şindrilă de modă veche şi, sub sprânceana de lemn, se situează ochiurile de vitralii ce amintesc de medievalul unei Europe opulente şi sofisticate. Diametral opus, luxul şi arhaicul coexistă şi nu se supără nimeni.

Poiana din preajma clădirii centrale, peluza care se întinde printre cele câteva anexe din apropiere, iarna de munte stă cu un obraz în soare şi altul în umbra coniferelor, arbori falnici, dar care-şi vindecă rănile topoarelor şi ridurile bătrâneţii, picurând sistematic răşină. Sunt boabe ca de chihlimbare rarisime.

Despre arta decoraţiunilor interioare, despre mobilierul scump şi chiar despre… paşii stăpânilor de azi sau de ieri, urme care au rămas pansonate în ţesătura covoarelor, despre vremuri care s-au preschimbat în amintiri şi în incitante poveşti de vânătoare, voi vorbi, poate, într-o carte viitoare.

Acum sunt într-un microbus comun. Unul tixit de pasageri, cei mai mulţi cu bagaje specifice de vacanţă. Mai toţi ar putea fi „posibile personaje pentru cărţile mele viitoare” - zic, dar nu am defel chef să le ghicesc destinul şi să le refac din detalii sporadice, biografiile, oricum, vieţi complicate.

Evadez printre cioburi de vise cât mai simple. Frumuseţea lumii stă în detaliu.

În curând, mă voi cufunda, mă voi pierde în codrii cu cel mai scump lemn de rezonanță de pe tot continentul atins de rugina civilizației.

Am ajuns deja la Herina, drumul urcă şi apoi se lasă în serpentine periculoase de-a dreptul. Lumea de lângă mine se agită în scaune şi simt că, deşi nu am rău de mişcare, mi-ar prinde bine o gură de aer curat. Mă mulțumesc să beau apă plată, din butelia de plastic, şi să privesc prin geamul acoperit în parte cu spoturi publicitare. Peisajul mi-e foarte cunoscut, tot falii de lut fragmentate de alunecările din primăverile trecute. Coline cu păşuni şi pomi fructiferi, iar peste culmea din zare, apare ca o mireasă dintr-o fotografie de epocă, biserica mănăstirii măicuțelor ursuline. Este un lăcaş de cult care şi-a făcut datoria în istorie. Ridicat în secolul al XIV-lea, distrus în mai multe rânduri de vremuiri şi de triburi războinice, a fost tot de atâtea ori refăcut, pentru ca, ceea ce a mai rămas pentru alde noi, să fie forma în care a funcționat ca stăreție a câtorva mănăstiri ursuline, ce şi-au avut rolul lor în partea asta de lume cu ceva mai puțin de un secol mai înainte ca Europa să intre triumfală în era industrializării. Pentru basilica de la Herina, vremurile ce au urmat păreau să fie începutul sfârşitului. Şi totuşi…

Transformată, în ultimii ani, în aşezământ pentru cultură, zidirea trăieşte din amintiri şi evenimente mai mult sau mai puțin cultural-turistice. Galerie de artă, sală pentru concerte cu ştaif… Un loc unde lumea bună a urbei din apropiere se adună, ca la o agapă inițiatică, din timp în timp.

Simt cum Timpul nu mai există şi istoria îşi desăvârşeşte în felul ei, miraculos, lucrarea locului pe care noi doar îl parcurgem după orarul companiei de transport.

Constat că nu doar eu sunt atrasă de imaginea basilicii înconjurate de meri.

Cei doi pasageri de pe bancheta din stânga mea au luat şi ei în discuție ,,problema lăcaşurilor de cult" din Europa nu

doar din Romania. Aşa aflu, fără să vreau, că… în unul dintre cele mai bogate landuri dintr-o țară vestică, un stat spre care privim cu jind ca la o bucată de salam de Sibiu, acolo unde credeam că este raiul pe pământ, peste 30 de lăcaşuri de biserică au fost scoase la vânzare numai în ultima perioadă de timp. Enoriaşii nu mai au banii necesari pentru întreținerea unor monumente arhitectonice de primă mână. Nu mai contează „zidurile", când este vorba de Biserică.

Tot mai mulți oameni se roagă acasă. „Doar Iisus a spus că, unde suntem adunați trei în numele lui, e deja o Biserică!"

Tipul albinos repetă cuvintele parcă pentru a se convinge pe sine că acesta e mersul perfect al lucrurilor bune care ni se întâmplă. Scoate o batistă cadrilală din buzunar, cu care îşi şterge îndelung şi cu privirile pierdute pe geam, lentilele ochelarilor. Vorbeşte despre sine. Deşi nu se lamentează, îi simt amărăciunea care aproape că îl gâtuie.

Şi el şi eu ne bucurăm pentru biserica din Herina, care, în lipsă de enoriaşi, nu a fost transformată în „piață de vechituri", cum s-a întâmplat cu biserica medievală dintr-un loc situat pe cursul superior al Dunării, undeva aproape de Munții Pădurea Neagră.

Domnul care îşi spune „povestea" pare să fie un sas plecat din Transilvania pe vremea comunismului. Susține că are bani în buzunar, dar că stressul îi distruge ficatul!!!! Vorbeşte plat. Nu se revoltă. Acum priveşte peisajul cu macii deja înfloriți în răzoare şi trage câte o duşcă din cutia de bere. Bere marcă nemțească, desigur.

S-a lăsat liniştea şi motorul microbusului bâzâie ca un bondar obez.

Eu revin la gândurile mele, la proiectul care se desăvârşeşte vară de vară la Lăpuşna, acolo unde un manager cultural cu vocație îşi depăşeşte limitele care îl țin, prin fişa

postului, în încorsetările de şef al unei direcții de cultură județene.

An de an, Lăpuşna polarizează energiile creatoare, le pune la lucru, le îndeamnă să transceandă clipa de față, reinventează creația departe de forfota cotidianului.

Nu este o bagatelă, un lucru făcut de fațadă, nici *bifarea* unei acțiuni menite să atragă o seamă de personalități în jurul mesei rotunde, la simpozioane, conferințe, comunicări; cum se mai întâmplă, prin lume, acolo şi atunci când cuvintele devin sterile, cifrele-s seci şi fără relevanță.

Roțile autovehiculului rulează inegal pe epiderma şoselei care a intrat în reparație. Refuz cu încăpățânare starea de disconfort creat astfel şi, cu ochii închişi, reiau din memorie secvență după secvență din prima mea excursie la Lăpuşna. Iubesc imaginile la nebunie.

Albastru de Lăpuşna! Aproape că revăd real, cerul, aruncat ca o petală de iris peste castelul de vânătoare şi tot acel aer transparent prins în balamale mici de ceață, peste ferestrele micuțe, peste vitrinele cu trofee cinegetice. Ceață iluzorie şi trandafirie.

Aproape că pot înțelege o secundă, ierta chiar, pasiunea unor mari şefi de stat pentru arme şi vânătoare. Regi şi preşedinți, ambasadori, miniştri… au fost oaspeți ai castelului de la Lăpuşna.

Deschid ochii, constat că sunt numai o anonimă într-un microbus de serie, într-un un vehicol incomod care aleargă şontâc pe şoseaua cârpită cu mixtură asfaltică. Ceilalți pasageri moțăie sau privesc absenți pe fereastră. E încă dimineață şi, prin satele pe care le traversăm, țăranii îşi scot vitele la păşune. Şoseaua e plină de balegă şi animale metis.

Un plod în trening şi pe cap cu pălăria ruptă mână ciurda cu bâta, din urmă.

O aliniază forțat pe limba de troscot de pe marginea şanțului. Dincolo de sat, câmpul e gol puşcă.

În Transilvania, creşterea vitelor ia locul grijilor pentru cultura de grâu şi porumb, deşi, la achiziție, un litru de lapte este echivalent în prețul unui litru de apă... apă chioară, adică, apă-plată.

Am trecut de Teaca. Am lăsat în urmă drumul nepietruit care duce spre satul în care m-am născut. Nici nu ştiu când am şi ajuns la Reghin!

Plăcuța de la intrarea în oraşul viorilor îmi atrage atenția. Am fost de nenumărate ori în orăşelul celebru pentru viorile lui şi nu cunosc niciun lutier. Straniu.

Cu acest gând, mă ridic din scaunul tapițat în albastru-jandarm. Trag bagajul greu după mine. Debarc la Biblioteca Municipală, de unde voi fi preluată, angrenată direct în acțiunea de la Lăpuşna.

După un an de când nu am trecut pe aici, nu mă aştept ca cineva să-şi mai aducă aminte de mine.

Intru ca un străin. Salut, gata să aştept într-un loc cât mai retras. Ocup scaunul din imediata apropiere a uşii, pentru ca, îndată ce va sosi „maşina mea”, să fiu gata de drum.

Timpul trece ca un melc obosit. În curând, mă plictisesc de privit pe pereții tapetați cu rafturi de cărți. Nu am curajul să mă ridic, să pun mâna, să ating copertțile care mă atrag ca un magnet bun. Da, recunosc, aici sunt un străin.

Nimic nu pare să se fi schimbat de anul trecut. 360 de zile în care nu s-a mutat nimic în ordinea fişierelor desuete, a rafturile tixite cu cărțile aşezate într-o ordine alfabetică strictă. Până şi plantele din ghivece par să aibă acelaşi număr de frunze. Ştiu, mă înşel. În această ordine, obişnuită în lumea cărților, totul are rostul său şi, când nu mai sper un miracol, doamna din spatele ghişeului de la „Cărți Împrumutate” îmi surâde cu simpatie afişată. Da, m-a recunoscut.

Este semnul de care aveam nevoie şi imediat reluăm discuția, una banală, desigur, dar foarte plăcută, pe care am început-o în… vara trecută.

Da, suntem bine şi sănătoşi cu toții. Asta contează, sănătatea. Vremea-i ca vremea, da, da şi la Bistrița arşița-i nebună. Muşcă. Grădina?! O, grădina au umplut-o buruienile. Şi aşa, din una în alta, găsim puncte comune, în timp ce câțiva cititori dau buzna din stradă, schimbă cărțile împrumutate, semnează de primire, mulțumesc pe româneşte şi pe ungureşte. Pleacă. Noi, două femei îndăgostite, fiecare în felul nostru, de Carte, pălăvrăgim ca la cofetărie, cu o limonadă în față.

O doamnă de modă veche, cu guler de dantelă la bluza de mătase şi cu pălărie croşetată în igliță, pare a fi din alt timp şi cu adevărat interesată de lectură. Şi-a ales un braț de cărți diferite ca temă. Le-a pus dinaintea bibliotecarei, pe care încerca, cred, s-o convingă de ceva ce mie îmi scapă. Discuția lor se poartă în limba maghiară, şi eu, ca tot ardeleanul abia de pricep un procent de 10 la sută din mulțimea cuvintelor folosite de dânsa. Nu-i bai, restul pun de la mine, şi povestea-i gata, se şi conturează în mintea mea de scriitoare curioasă. Cele două doamne par a se cunoşte de o viață, întorc discuția pe toate fețele şi când nu le mai este îndeajuns tot dicționarul limbii maghiare nu se sfiesc să treacă şi pe ,,românească” . Zâmbesc, amintindu-mi de anii copilăriei, când vecinele de pe ulița noastră, românce şi unguroaice, vorbeau, bârfeau sau ce certau între ele jumătate pe româneşte, jumătate în ungureşte, de, să nu se supere nimeni.

A sosit şi domnul director al Bibliotecii, ne-am cunoscut tot în vara anului care a trecut.

- La Lăpuşna...? Mă întreabă dânsul. La Lăpuşna! Îi răspund şi ne îmbrățişăm ca vechi camarazi de război. Doar suntem amândoi sub semnul evenimentului care ne face să trăim câteva zile ca într-o frăție secretă.

Lăpuşna, un toponim care azi pare a fi o parolă, îl folosim mereu în ultimele zile.

-Ce mai e nou pe la Bistrița?. Toate-s vechi şi…- vorba lui Eminescu, Poetul care ne priveşte din fotografia aşezată în

ramă de lemn vechi, pe peretele sălii de lectură din orăşelul ardelean.

O tânără frumuşică foc şi care, pe moment, nu-mi aminteşte de cineva anume, apare din biroul alăturat. Îmi zâmbeşte cu toată gura. Frumoasă.

Îi răspund cu jena aceea care mă cuprinde ori de câte ori nu îmi pot aminti pe dată un nume, o dată, un număr de telefon…

- Sunteți ....! Face ea contstatarea clar, lăsând să înțeleg că ne cunoaştem de când lumea şi pământul.

Dau din cap, confirm cu jenă şi lipsă acută de memorie, dar domnişoara pleacă împăcată cu sine, ca un câştigător de la concursul „Cine ştie câştigă”. S-a pierdut în stradaă, prin uşa prin care, acum, zgomotul maşinilor de oraş amestecat cu vipia amiezii răzbat până la mine ca un marş militar.

Miroase vag a cămaşă transpirată. E din ce în ce mai cald. Am băut toată apa din butelia cumpărată dis de dimineață, în autogară.

Mă interesez unde aş putea găsi o... toaletă. Doamna care împrumută cărți îmi aruncă o privire conspirativă aproape, apoi, mă îndrumă cu voce foarte joasă: „Pe hol, înainte, la stânga, sus pe scări, apoi... iar la stânga, înainte şi ultima uşă…”

Ar trebui să-i mulțumesc, dar sunt prea ocupată cu memorarea acestui traseu de-a dreptul labirintic. Sub adidaşii mei, scândurile de stejar din ev mediu troznesc la fiecare pas pe care îl fac. Urc scările ca şi cum aş accesa un alt timp. Străbat culoarul cu lumină gălbuie, ca de gaz lampant şi… la stânga, înainte, la ...drepata... În fine, ca într-un film absurd, găsesc cu greu uşa cu însemnele pe care le caut. Este o uşă din blană trasă în rindea manuală, cu straturi de vopsea suprapusă pe ea. Dincolo este latrina. Una cum nu am mai văzut niciodată. Veche şi foarte curată.

Este un exponat care, zic acum, ar putea fi trecut pe lista mostrelor de civilizație urbană. Găsesc şi lavoarul, cu marca firmei nemțeşti, care l-a construit în urmă cu peste o sută de ani. Îmi spăl mâinile cu apa rece ca gheața, apoi ies prin gangul îngust în strada sufocată de arşiță.

La colț este „alimentara”, o băcănie de cartier în care, îndeobşte, te simți ca în familie. Intru. Nu ştiu ce vreau să iau din vrafurile de marfă din congelatorul care gâfâie. Apă şi poate o înghețată cu fructe de pădure. Mi se oferă imediat şi lingurița de plastic.

Peste drum, în uşa Bibliotecii Municipale, două autoturisme încărcate cu recuzită pentru evenimentul de la Lăpuşna, stau deja în aşteptare, ca doi cai dinaintea unei bodegi. În preajma lor, Nicoale Băciut, aproape euforic, emoționat deşi nu ar recunoaşte nici să-l pici cu ceară. Sigur are inima cât un purice, deşi a organizat la viața lui o mulțime de astfel de evenimente şi nu a ratat niciodată.

Lângă el, subordonați, colegi, invitați... Îl recunosc pe Călin Bogătean, plastician şi directorul taberei din ediția asta. Mai este şi doamna responsabilă cu ,,finanțele”, şi una dintre cele mai vestite iconărese din zona Mureşului, Klara Balazs, frumoasă şi solară, parcă, profesional ar avea tangențe cu modelingul şi nu cu fişele de contabilitate.

Pe ceilalți îi vom întâlni la Lăpuşna.

…

Geamantanul meu micuț, dar cam greu pentru o femeie de 47 kg, este săltat, aşezat într-un echilibru care îmi creează emoții, peste cutiile cu materiale de pictură legate în frânghii de oțel sus, pe caroseria autoturismului, unul care nu a fost proiectat desigur, să urce drumurile forestiere care ne aşteaptă, îmi zic, nu fără emoție.

Ne ocupăm pe rând, locurile...

Am şi pornit. Cauciucurile fâşâie pe asfalt. Curând ieşim din aşezarea cu aură medievală bine temperată, şirurile

de case ridicate în brâie din piatră smulsă din gingia muntelui din apropiere îşi vor arăta îndată doar acoperişurile de ţiglă roşie. Ne îndepărtăm de Reghin, de oraşul viorilor, dar şi cel mai apropiat conglomerat urban de satul în care m-am născut şi am copilărit.

Din nimic, îmi apar, mi se derulează prin fața ochilor o mulțime de clişeie patinate de vreme. Amintiri. Sunt încă în rame de lemn cioplit țărăneşte, pe pereții casei bunicilor mei din Archiud - colo nişte bucăți de carton din care ciopoarele de bărbuncari în costume albe, naționale şi cu tricolorul românesc aşezat în diagonală peste pieptarele din piele de miel, privesc fix în lentila aparatului de fotografiat.Unul desuet.

Oale şi ulcele sunt oamenii din fotografii, doar amintirea, chipul lor decupat de meşterul fotograf a dăinuit peste zecile de ani, amintind de cei care, sub îndrumarea faimosului doctor Nicoară, au sărbătorit la Reghin, ziua de Zece Mai, cu doar un an sau doi mai înainte de-a izbucni pojarul celui de Al Doilea Război Mondial.

Doctorul Nicoară! Nu ştiu dacă vreo stradă din Reghin îi poartă numele azi, nici dacă are un bust, o statuie în incinta oraşului pe care l-a înnobilat cu ființa sa. A fost o legendă locală şi nu doar.

Mă scutur de amintirile copilăriei pentru a privi în amonte, broderia norilor alburii aşezată peste albastrul acela pe care nu-l poate egala niciun pictor peisagist.

S-a pornit şi o pală de adiere cu miros de fân cosit de curând. Şi arborii de pe marginea drumului se zbat în vântul subțire, peste fâşia de asfaat peticit.

În Țară, în Sud, canicula muşcă, dar aici, la poala munților, apar primele semne ale ploii care se anunță deja şi-n ziare.

Casele de gospodari, jumătate piatră, jumătate lemn, apare ca nişte dinți de copil într-o gingie, pe marginea râului Gurghiu, apă care se tot îngustează până devine şipot răsărind

din alt şipot, de sus, din Munţi, rostogolind valuri şi păstrăvi strălucitori peste pragul cascadelor în miniatură.

Am lăsat în urmă şesul şi Mureşul, apă leneşă şi îngrăşată de humusul codrilor pe care-l cară dinspre izvoarele borborisitoare către câmpie, spre vestul transilvan.

Undeva în drumul lui, ajunge şi în satul poetului Ion Horea, cel care, deşi e stabilit la Bucuresti de o viaţă, şi-a cântat şi îşi cântă încă dorurile şi locurile natale, apa cea mare cu luntrea trasă la edec. Poetul îşi face mărturisirea genial şi atemporal.

Către munte, pe drumul pe care am purces noi, sate cu nume şi specific clar românesc, ne ies în cale cu pomii plini de roadele care dau în pârg. De aici, înspre piscuri, se ridică vechiul cuib de vulturi, locul celor care au ţinut capul sus, credinţa în inimă şi drumul oieritului l-au dus în transhumanţe până peste crestele care dau spre vechiul Regat, apoi prin bărăgane, către Marea cea Mare.

Hodac, Ibăneşti, Glăjărie... localităţi cu un destin clar românesc. Şi, iar vin amintirile personale, îmi retrăiesc serile târzii în care, copil fiind, îi aşteptam pe ai mei să ajungă acasă, de la Ibăneşti, de acolo unde duceau în fiecare primăvară pănura pentru sumane şi cioareci, ţoalele, cergile din lână pentru acoperemântul de pat... Nu m-au luat niciodată cu ei la „piuă”, pentru că drumul acela era lung şi anevoios pentru un copil. La piuă ca şi la moară, se aştepa zile şi nopţi la rând. Dar... îmi aduceau în schimb, poveştile şi mirosul acela de lână spălată în apă fără săpun, fără detergenţi.

Aici veneau ai mei, din sătucul nostru de pe câmpie şi obiceiul acela făcea parte din calendarul anual pe care îl respectau întocmai.

Nu ştiu dacă mai există vreo piuă în funcţiune pe toată valea Lăpuşnei. Poate. Aş vrea să aud sunetul cascadei care intră brusc în vâltoare, să văd zbaterea apei în morişcă şi să

simt din nou mirosul de primeneală al pânzăturilor de altădată. Vise.

Tot în partea asta de țară, la Glăjărie, a venit bunica, după ce tata, singurul ei fiu, a plecat în Cer. Bunica Varvara a fost o țărancă capabilă să treacă peste suferința personală, pentru a împlni rosturile care se fac unui mort.

A ajuns aici, tocmai de la câmpie, pentru a „tocmi" crucea, semnul de mormânt, pentru fiul ei. Şi-a făcut datoria de creştină!

Pe atunci, eram adolescentă şi nu-i înțelegeam încăpățânarea de-a face singură toate rosturile după înmormântarea tatei. Azi, când eu însămi am depăşit cu mult etatea la care tata ne-a lăsat singuri pe lume, pot să intuiesc golgota pe care bunica mea a urcat-o în lacrimi şi într-o rugăciune, umblând pe jos, cu desagii aruncați pe umăr, zeci de kilometri, întrebând în stânga şi în dreapta: Om de omenie, unde-i casa celui mai vestit cioplitor de piatră din partea locului?

Gândurile mi-o iau înainte şi simt cum devin de-a dreptul opacă. Dacă mă priviți doar pe dinafară, nu cred că veți vedea adevărul.

Nu vreau să jelesc trecutul.

Nu mi-e ruşine, dar nici nu mă laud cu rănile mele din copilărie.

Las uşor geamul de care mi-am lipit obrazul. Simt o aripă de răcoare fizică şi în nări, simt mirosul de iarbă înflorită. Iarbă grasă de munte.

Masivul spre care ne încercăm puterile pare a fi la doar o aruncătură de bâtă ciobănească, peste păşunile smălțuite cu flori şi livezile cu pometuri care nu au fost niciodată tratate cu chimicalele atât de vestite şi de… nocive.

Apare o troiță împodobită cu şervete cusute de mână, multe cindeie, cum li se spune prin partea locului, stau ca un giulgiu real peste trupul de tablă vopsită.

Mai încolo, sunt case de-a dreptul masive, cu acoperişuri îndrăznețe din țiglă italienească, ce mai, „imobiliare” ca de oraş, cu geamuri termopan şi uşi din fibră de sticlă. Aici, viața merge de-a berbeleacul. Sau doar a luat-o la trap. Ce ştiu eu despre Valea care se emancipează, de tot mai rar poți întâlni câte o căsuță tradițională, din bârne şi cu şindrilă rărită.

Sunt localități trainice, adevărate contraforturi de apărare a romanității de-a lungul vremurile în care legile veneau de la Budapesta sau (şi) de la Viena. Munții din mejdia lor sunt acoperiți de păduri seculare.

Aş vrea să fie duminică, să văd pe drum țărani în straie albe. Şi bisericuțe albe şi cu grinzi de lemn îmbucate în coadă de rândunică…

Ştiu că mai există asemnea comori nu doar în muzee, ci şi în lada de zestre cătrințe şi cămăşi, în câteva sate, bisericuțe care ele însele au devenit relicve ale unor sfinți care le-au apărat cu tot crezul lor. Bisericuțele care au rezistat „modernizării”, au picturi străvechi aliniate de-a lungul pereților. Mi s-a vorbit despre ele şi sper să le şi văd odată.

Bisericile fastuoase, ridicate în satele bogate, din drumul nostru, sunt ca monumentele triumfale, albe şi aproape trufaşe, cu turnuri acoperite cu tablă zincată, strălucitoare.

Simt nevoia să critic gustul oamenilor pentru cele sfinte. Nu o fac, îmi înghit cuvintele de reproş şi îmi zic că… sunt doar o cârcotaşă. La urma urmei, prefer să-mi văd Biserica îmbrăcată în purpură, decât să umble în zdrențe. Dar, oare, o cale de mijloc nu există?

Nu. Suntem numai oameni, nu sfinți.

Tocmai am trecut pe lângă un cimitir cu mormintele acoperite de iarbă. Liniştea, acolo, țiuie sigur. Ea există, dar nu o auzim din pricina zgomotului pe care îl face motorul automobilului care ne cară fără crâcnire de câteva ceasuri bune încoace.

Acum, în peisaj apare firma unei societăți comerciale prospere, una cu obiect de activitate în „industira lemnului”. Aur... aurul verde.

Mai înainte de a intra în codrii cei falnici, văd, pe partea stângă a drumului, o proprietate întreținută sever, nemțeşte. Totul este riguros, calculat, de la gardul viu tuns la milimetru, până la cornişa clădirilor din lemn lăcuit bine. O ordine nefirească pentru aceste locuri, una cu unghiuri sigure şi… fără țipenie de om în jur. Nu sunt nici gunoaie aruncate de-a valma. Neverosimilul situației îmi atrage atenția. Pun întrebări.

Aflu că nu doar construcția respectivă, ci şi terenul de vânătoare din preajmă aparțin cu acte în regulă Prințului. Un tip cu rădăcini adânc înfipte în istoria Moldovei dar care, azi, face profit frumuşel din cosmetice şi locuişete undeva prin „zona zero” a UE. De ce nu sunt mulțumită?

Parcă altceva aş fi aşteptat de de la un aristocrat cu dare de mână. Artă adevărată, cultură montană… Vise! Aici este lemn, mult lemn bun de strunjit în fireze şi vânat, da vânat cum nu mai găseşti în toată Europa. Bani-relații-bani! Iată formula miracolului.

Nu-i problema mea!, zic, şi cu o furie pe care nu mi-o explic, întorc capul, schimb imaginea. Maşina rulează cu grijă pe şoseaua, care este din ce în ce mai desfundată.

Mai încolo, dăm şi peste o prăvălie sătească. Una obişnuită, cu reclame la Coca Cola şi bere neaoşă îmbuteliată în „sticle” de plastic. Este ultimul punct comercial de la care ne-am mai putea aproviziona cu ceva anume, până când vom reveni de la Porțile Raiului, de la Lăpuşna.

Instant, ca orice ins de asfalt, simt nevoia să-mi umplu sacoşa cu „una... ba de alta”, aş cumpăra o droaie de nimicuri. Orarul de funționare e scris cu pixul pe o foaie de caiet dictando şi este lipit cu bandă adezivă direct pe blana uşii. Ne înştiințează că… gestionarul este la coasă.

Nu este o glumă. Pe câmp, de o parte şi alta a drumului, femei şi bărbaţi de toate vârstele adună fânul proaspăt în clăi, alţii îl urcă direct în căruţe. Toată lumea dă zor pentru că, la televizor, s-a anunţat Cod galben. Ei, doar nu dau turcii, suntem în Romania postdecembristă şi… unii dintre ţăranii neaoşi se şi odihnesc. Nu-i bai că vine furtuna, ei au timp berechet şi stau cu merindarea plină de caş untos şi ceapă verde, stau aşezaţi direct pe brazda de iarbă abia retezată de coasă.

Nu se tem de nimic pe lume.

Dar, nouă, deşi orăşeni numai prin adopţie, dependenţi fiind de civilizaţia consumistă, (afurisită sintagmă) nu ne este totuna că ne *cufundăm* în codrii fără toate acele flecuşteţe … inutile, desigur, dar care, intrate odată în posesia noastră, ne fac să credem că de ele depinde tot rostul dat de Domnu.

În cele din urmă, ne liniştim. Doar nu vom sta la stână fără stăpân!!

Vom trăi la Castel! Chiar dacă nu după tipicul vremurilor cu cavaleri romantici şi galeşe domniţe, vom trăi fără griji ca la sânul lui Avram… Cred eu.

Vom avea paturi adevărate, sobe gata să înghită căruţe de lemne bine uscate şi, mai ales, vom avea numai pentru noi o bucătărie cu cămara aferentă şi provizii deja pregătite.

Nu ne vom zbate pentru supravieţuire, adunând ciuperci şi fructe de pădure, smulgând rădăcini comestibile... Glumim.

Ne înviorăm brusc. Vorbim între noi ba de una, ba de alta, punem şi de o bârfă inofensivă, dar destul de caustică, pentru a ne face să ne simţim din nou stăpâni pe situaţie. În automobilul tixit de bagaje şi oameni, puţin spirit de aventură nu strică la nimeni.

Am intrat deja într-un defileu verde, de-a dreapta şi de-a stânga arborii falnici îşi împreunează, peste drumul forestier, capetele. Este ca într-o catedrală şi minunea asta nu poate să nu

ne amintească că, la urma urmei, câțiva dintre noi suntem şi… poeți.

Din dreapta şoferului, Nicolae Băciuț recită un poem ce aminteşte de Lancrămul lui Lucian Blaga. Nu o face pentru a ne demostra că are sensibilitate şi memorie.Cuvâtează pentru că nu poate altminteri în fața naturii care ne arată că ea, da, Ea este Iubirea şi Durerea deopotrivă.

Cuvintele poemului sunt simple, dar au măreție. Întregul din care facem parte ne subjugă, ne intră pe sub piele, în sânge şi ne purifică, sperăm noi, de ,,rezidurile" oraşului.

Ne-am înfrățit cu natura!

Cât e de simplu. Simplu!

Suntem deja în preajma mănăstirii din creierul Munților, pe locul unde, dacă Dumnezeu însuşi ar coborî să ne ajute să ieşim teferi din maşina asta, care şi-a făcut datoria aduncându-ne întregi până aici, nu mi s-ar părea o minune.

Totul e taină.

În Tabăra la care voi participa, se vor lucra icoane pe sticlă după ritul vechilor iconari de la Nicula. Aşa că e firesc să vorbim şi despre icoane şi despre tehica picturii, despre sticlă şi tipuri de vopseluri. Nu îmi cere nimeni, dar dau câteva detalii despre expoziția mea de icoane pe ferestre de la casele vechi. „Nu am vrut decât să pun în evidență geamurile, glaja şi giurgiuvelele îmbucate în cuie de lemn vechi de o sută de ani, care altminteri ar fi ajuns în gura cuptorului...", zic şi tac ca şi vinovată.

Ce m-o fi apucat s-o fac pe deşteapta??? Nu ştiu ce mă aşteaptă la capătul drumului, acolo unde iconarii sunt pictori cu şcoală de arte adevărată, nu amatori în materie.

Oricum, eu lucrez pe sticlă ca şi cum aş scrie pe hârtie. Trasez figuri de sfinți din instinct şi din amintirile celor câtorva icoane cu sfinți afumați pe care le vedeam, copil fiind, zi de zi, pe pereții cu ,,mieruială", din tinda bunicilor. Locul unde,

mătuşa mea, profesoară de limba rusă, le mutase din casa de la „drum”, asta după ce murise bunica Maria.

În maşina asta e armonie. Bine.

Schimbăm subiectul discuţiei. Revenim la Literatură…

- Care e cel mai mare scriitor contemporan din România? Aruncă cineva întrebarea.

-Eu! Ba...eu! Ba...cine mai ştie???

Glumim evident, dar în sinea noastră suntem convinşi că fiecare dintre noi are un scriitor pe care-l invidiază, îl venerează şi pe care l-ar sorbi în linguriţa cu apă. Hai să vorbim mai bine despre… criticii literari.

Aici, departe de găştile literare şi păpuşarii care trag sforilor festivalurilor de tot felul, fără lauri şi privilegii, ni se pare firesc să fim cinstiţi cu noi înşine. Tocăm mărunt câteva nume pe care nu le avem la inimă. Ne face bine! E ca şi cum am mesteca gumă cu gust de eucalipt.

Şi, mama, care mă speria că dacă bârfesc pot face puşchea pe limbă! Ce ştie ea?

-Dacă nu te crezi scriitor, nu scrie! Zic şi râd artificial, ca la un banc fără poantă.

Şi, totuşi, dacă nu aş crede în ceea ce fac, oare aş mai sta ore şi ore peste tastaura computerulu? Întrebarea-i retorică şi nu mă chinui să găsesc răspunsul.

Oare ce o fi în mintea lui Nicolae Băciuţ? Aş da un bănuţ să îi pot citi gândurile. Ca scriitor, îşi are şi el prieteni şi duşmani…

În răstimp, brazii au luat locul coniferelor, fac umbră şoselei care a devenit deja un surogat de drum forestier, unul exploatat la maximum în ultimile două decenii.

Trec pe lângă noi, în sens invers, tractoare cu remorci speciale, trailere în care trunchiurile fără de rămuriş par nişte voinici falnici căzuţi pe câmpul de luptă.

Mi se pare trist, dar aşa cum spune prietenul meu, poetul Grigore Avram, este nevoie şi de *exploatarea* pădurii!! Face parte din mecanismul de regenerare a arboretului!!

O fi ştiind el mai bine decât mine, doar este doctor în Silvicultură. Atunci, ce mă nelinişteşte de fapt? Nu pot schimba eu lumea.

În cutia noastră de conserve numită maşină, toată lumea tace.

Arborii din preajmă ne amintesc inevitabil de copilăria noastră, fiecare separat şi toţi împreună evocăm mai apoi crâmpeie din amintirile copilăriei. O facem în cuvinte defel pompoase, fără căutări fandosite. Ajungem curând la un fel de poveşti în care personajele sunt nume comune.

Da, cred că există o taină a locului, pentru că tonul nostru devine din ce în ce mai grav, şi citadini ca vai de noi, ne simțim cam speriați aici, în mijlocul oceanului de clorofilă.

Râul din stânga drumului ne ia călătoria în răspăr. El curge în aval. Noi urcăm spre Cer.

Oricum, de viața noastră de zi cu zi, ca şi de copilărie, nu ne putem dezbrăca la fel ca de o haină care nu ne mai este pe măsură pentru că noi am crescut, ne-am îngrăşat sau că, pur şi simplu, haina noastră nu mai este la modă.

Şeful de „caravană" propune altă pauză de „ţigară,". Şoferul, un tânăr care ştie drumurile acestea ca pe „apă" şi care ar putea fi ghid turistic cu brio, trage pe dreapta.

Motorul pufăie, strănută, se opreşte cu respirația tăiată. În jurul vehiculului din tablă încinsă de soare şi carburant consumat, miroase a gaze de eşapament. O clipă, apoi ozonul pădurii de conifere ne umple plămânii.

Coborâm malul din pietre şlefuite de valurile nervoase. Ne spălăm pe mâini, pe obraji...

Nicoale Băciuț ne asigură că, dacă căutăm cu atenție vom găsi firicele de ...aur. Ne povesteşte despre „lâna de aur"

dacică şi despre zlătari, sărmanii aurari care spălau prundişul acesta în site, în urmă cu sute de ani.

„Lâna de aur”!

Parcă aş trăi una din povestirile magice ale Doctorului fără Arginți. Vasile Voiculescu şi magia cuvintelor scrise…

Nu se ştie şi nici nu are importanță dacă povestea, adaptată locului, este adevărată sau ba. Ideea că pot găsi un solz de aur pur în apa râului în care-mi văd obrazul cu ridurile vârstei de peste o jumătate de secol, mă face să mă simt ca o nimfă - fără bătrânețe şi fără moarte.

Câțiva păsătrăvi, cât degetul de subțiri, săgetează prin unde. Solzii lor mici strălucesc în soarele care se filtreză prin cetina cu miros de răşină, aşa ca razele care alăctuiesc împreună, cununa din jurul Mântuitorului.

Păsări necunoscute mie cântă în triluri seducătoare.

Suntem plasați pe linia aia foarte subțire dintre realitatea implacabilă şi magicul tremurător. Nu suntem încă îngeri, dar nici oameni pragmatici şi cu grijă pentru pâinea zilei de mâine. Nu mai suntem ceea ce am fost cu doar câteva ceasuri înainte.

Între trecutul şi viitorul nostru a mai rămas o coajă de realism extrem de subțire.

Vântul, acum, şuieră din frunze. Mai întâi o face ca un şarpe de apă dulce, apoi ca pleazna biciului pe pielea vitei sălbatice. Îl simțim din ce în ce mai stăpân pe situație, îl auzim boncăluind, lovind pădurea dinspre cascadă.

Nu ne pasă. Suntem stăpâni pe situație. Încă.

Poate că deja facem parte integrantă din mediul ambiant, suntem o verigă din ceea ce numeam cu câteva pagini în urmă, lanțul trofic. Trăim unii prin şi din…alții. Poate.

Doamna Marina, profesor de sport şi pictoriță cu state vechi în meserie şi un fel de staroste neomologat al taberelor mureşene de creație, tocmai a scos din traistă o sticlă cu afinată şi câteva pahare din plastic. Cine ar fi în stare să o refuze?

Poate şoferul, deşi prin zonă nu cred să fie plasat radarul, nici vreun poliţist de la circulaţia rutieră.

Ciocnim şi bem în tăcere, cu tihnă, ca şi cum am savura nu afinată, ci un elixir fără nume.

Doamna profesor ne spune că tocmai şi-a sărbătorit ziua de naştere... Urmează urările de La mulţi ani! Felicitările se amestecă între ele. Emoţionată şi, ca drept mulţumire, sărbătorita mai toarnă câte un păhărel de ,,căciulă" şi scoate din sacoşa doldora, mai multe bunătăţi culinare. Ne dedăm la picnicul ad-hoc fără fasoane.

O privesc cu o admiraţie şi o oarecare invidie pur omenească, dumneaei ştie, a învăţat să trăiască viaţa într-o tabără de creaţie.

Coana-mare în sus, coana-mare în jos! Toţi îi cer sfaturi pentru suflet sau o aspirină. Dar, constat că doamna profesor nu are alură de coana-mare şi o întreb dacă nu se supără că toţi în păr i se adresează astfel.

-Să mă supăr?! Coană-mare era un apelativ ce ţinea de respect, de onoare pentru stăpâna casei, o boieroaică!

Râde frumos. Râdem împreună, în timp ce ne ocupăm locurile şi maşina porneşte, cam leneşă dar sigură de sine. E ultimul segment de drum făcut pe ziua de astăzi.

Luăm pieptiş Muntele.

Cum sunt în grup o ,,străină" - adică, venită din judeţul vecin - Nicolae Băciuţ vrea să fie drăguţ cu mine. Îmi promite să-mi dedice Ediţia din acest an a Taberei de pictură.

Şi... surpriză, îmi spune că…vom picta pe ferestrele scoase chiar de la casa sa, din Tg. Mureş, pe care le-a înlocuit cu termopane.

Sunt stânjenită dar şi conştientă că nu am ,,pus" taman eu coada la cireaşă. Da, am mai pictat şi încă pictez cu un oarecare succes pe sticla ferestrelor vechi! Dacă am fost prima care a făcut asta?? Cine ştie ce vor fi făcut iconarii noştri de-a

lungul a peste trei veacuri de când au dat în darul artei acesteia???

Ce voi face, cum mă voi descurca în Tabără? Asta-i întrebarea. Şi totuşi, ideea de-a lucra şi alții pe ferestre, mă bucură. Fenomenul este nou pentru mine şi aduce cu o comuniune. Vom picta împreună.

Încă nu mă simt complet refăcută după problema de sănătate pentru care am stat în spital în urmă cu doar câteva săptămâni. Simt cum inima-mi bate neliniştită încă, mă gândesc pentru prima dată de când am plecat de acasă, că viața mea poate atârna de câteva hapuri de nitroglicerină.

Nu voi avea ajutor medical în inima muntelui. Nici acces la rețeaua de telefonie mobilă... Voi face oare față situației?

Ş-apoi, partea cealaltă; ce impune o muncă de „creație colectivă”???

Eu sunt, în fond, un călăreț singuratic. Nu am mai lucrat de mult în echipă.

Mi-am propus să țin şi Jurnalul de la Lăpuşna. Voi scrie la fața locului, că doar nu degeaba am cărat după mine laptopul ăsta...

Voi lucra la două „războaie” sigur şi... va fi cum vrea Domnul cu mine!!

Îmi fac curaj. Aşez palma peste locul cu inima. Îi zic aşa cum îmi zicea mama când plecam la oraş, la şcoală, cu severitate şi dragoste adevărată:

-Să fii cuminte! Auzi, să fii cuminte!!!!

Nu aveam nici 14 ani împliniți când am dormit pentru prima dată într-un pat de internat. Era un pat din fier vopsit alb şi cu lenjeria albă apretată, rece şi aspră ca foia de şmirghel.

Amintirea!!! Ce mi-o fi venit?

Să-mi trăiesc clipa!!

Revin la prezent... În jurul meu, oamenii sunt relaxaţi. Vorbesc despre probleme, evident, de organizare a taberei. Prind curaj.

Va fi BINE! Foarte bine.

Cum nu mă pricep la cifre şi calcule pe kg de pâine sau ulei de floarea soarelui - tot alimente ce vor fi consumate din stoc - şi cum nici nu mă mai întreabă nimeni de „sănătate”, încerc să privesc, dar mai ales să…văd cu alţi ochi, peisajul.

Urcăm pe un drum, unul care, până în 1989, a fost asfaltat şi îngrijit ca lumea. Doar, pe aici trecea Nicolae Ceauşescu şi ortacii săi, în alai, spre castelul de vânătoare.

Ba nu, Tovarăşul venea la Lăpuşna cu elicopterul. Aşa susţine „folclorul” local. Libelula de aluminiu se lăsa la punct fix în curtea castelului.

Drumul pe care urcăm noi este ca o şopârlă gigantică şi năpârlită. Coaja de asfalt s-a luat demult dar pielea nouă, iarba şi pământul de dedesubt nu şi-au revenit încă la ceea ce au fost cu sute de ani în urmă - drum de transhumanţă. Potecă pe care treceau turmele. Primăvara în sus. Toamna în jos.

Câteva podeţe de bârne se aruncă copilăreşte peste firul apei. Le cucerim. Le trecem cu viteza redusă.

Muntele ne-a prins deja în braţe. Ferigile uriaşe fac umbră hribilor obezi şi imposibil de confundat chiar şi de un ageamiu citadin ce se aventurează în sălbăticie.

Sălbăticie… Un cuvânt care îşi pierde semnificaţia pe zi ce trece.

Pe lângă automobilul nostru de serie, trec alte trailere încărcate cu buşteni de răşinoase. Pădurea noastră pleacă peste frontiere, stă gata să fie aşezată dinaintea gaterelor, sub fierăstrăiele sofisticate. Tăiate, sortate, îmbinate... pădurile carpatine vor ajunge în cele din urmă mobilă. Scumpă. Prea piparată pentru veniturile românilor.

În locul arborilor seculari, cei câţiva tufani ignoraţi de negustorii de lemn prind curaj, se încumetă să se ridice pe

rădăcina care abia se mai ține în stânca cu humusul tot mai subțire.

În condițiile date, şi fauna, cândva pe primul loc în topul cinegetic al Europei, se împuținează de la un an la altul.

Mi-aş da tot dreptul meu de autor pentru cartea asta, dacă în schimb mi s-ar oferi privilegiul de-a vedea o ieruncă sau un cocoş de munte. Imposibil.

În țara asta nu mai există ,,drept de autor”. Nici găinuşe de munte.

Şi totuşi…

Un pocnet, apoi altul sparg depărtarea, Sunt împuşcături. Poate braconierii. Nu-mi pasă! Moartea trece cu glonțul pe lângă urechile noastre. Nu ne impresionează. Suntem prea obişnuiți cu zgomotul, cu vacarmul general pentru a ne face probleme pentru moartea unei căprioare, de exemplu.

Mai depăşim cele câteva case de vacanță, pensiuni poate, şi este un alt motiv bun pentru a vorbi, acum, despre turismul care ar putea tranforma Valea asta într-o veritabilă mină de aur.

Vorbe! Cine să ne audă? Cine să ne creadă? Suntem doar pictori şi scriitori, nu economişti, inşi cu grumazul gras şi cu ,,viziune” politică.

Ca din cer picură, dintr-odată, un alt fel de sunet. Brusc, am senzația că dangătele se rostogolesc direct din Cerul pe care îl zărim ciuruit de vârful brazilor. Da, este sunetul clopotului de la Mănăstire.

Aproape că am ajuns la destinație. Mai avem doar câteva minute de mers în linişte. Ne întindem genunchii. Brațele. Oasele noastre troznesc. Suntem aproape relaxați.

În partea dreaptă a drumului se vede deja gardul Mănăstirii, unul modest, dincolo de care se ridică blândă turla bisericuței de lemn. Ne închinăm. Firesc.

Dincolo de arboretul ca o cortină de clorofilă este castelul de vînătoare. O zidire superbă în mijlocul domeniului

izolat de lume prin porți de fier forjat, înalte de peste 2 metri. Şi zăvorâte.

Aşa este, a fost şi va fi cât vor exista castele, lacăte, chei şi oameni care se apără nu numai de fiare.

Şoferul nostru, cunoscând tabieturile locului, claxonează scurt. O face degeaba, nimeni nu se grăbeşte, nu vine să ne deschidă.

Aşteptăm cu o resemnare imposibl de explicat. Poate în subconştient, realizăm că nu suntem nici cine ştie ce mari personalități politice, magnați împătimiți de sporturi cinegetice, doar artişti împatimiți de frumos care nu avem pretenții ca un portar cu fireturi la rubaşcă să ne întâmpine ceremonios.

Se mai claxonează o dată, apoi coborâm unul câte unul din maşină. Vrem sau nu vrem, admirăm peisajul.

Eu culeg câteva frăguțe din pajiştea spuzită de flori de munte în timp ce, ajuns la capătul răbdării, Nicoale Băciuț încearcă să pătrundă pe domeniul castelului, prin spațiul deschis între drugii de fier ai porții. Cum nu este un tip pirpiriu, nu are sorți de izbândă.

Să escaladeze gardul? Nu i se potriveşte. Şi totuşi, domnul Director se încumetă, se cațără, trece dincolo, peste zidul care nu este o bagateală fie şi pentru un sportiv de performanță.

Totul s-a petrecut rapid. Nu am avut timp să scot aparatul de filmat şi să imortalizez momentul, unul hazliu în felul lui, dar care are menirea să ne salveze la timp. Intrusul dispare în spatele arboretului, şi se va întoarce curând cu cheia de la intrare.

Eu mai culeg câteva frăguțe…Sunt cu duiumul în iarba grasă de munte. Ca nişte picături de sânge răvăşite de vânt în urma unei zâne rănite.

Am avut dreptate. În următoarele două minute, şeful „expediției” reapare la orizont. Nu flutură un steag de victorie

militară, doar cheia porții, prin care, mai apoi, intrăm triumfal. Cucerim domeniul cândva împodobit cu blazon regal.

Mai întâi, câinii de pază, apoi, copiii administratorului, un băiețel şi o fetiță ca şi Hansel şi Gretel, ne întâmpină, primii dând din coadă uşor fâstâciți de gălăgia care s-a creat brusc în liniştea muntelui. Ceilalți, copiii, făcând, în onoarea noastră, ture de bicicletă, pe aleea la capătul căreia au apărut pâlcuri mici de ciuperci aurii.

Constatăm că cei doi cățelandrii din vara trecută acum sunt ditamai dulăii, iar copiii administratorului, da, şi ei au crescut.

Dar noi, adulții, cei preocupați să batem în brâgle şi spată problemele vieții, oare cu cât am îmbătrânit în răstimp?

Cum se va fi socotind etatea unui om pe răbojul lui Dumnezeu Atoate Stăpînitorul, în raport cu veşnicia Universului?

Nu ştiu şi nici nu îndrăznesc să-mi imaginez că... bătrânețea, biologic vorbind, ar fi dublată de înțelepciune şi, de ce nu, de un gram în plus de bunătate. Ş-apoi nu e timp de filozofie.

Dintre cei ,,bifați" pe lista participanților la acțiunea culturală deja demarată, constatăm că noi suntem primii la apel. Dar imediat, apare şi a doua maşină. Coboară Marcel Nasta, un tânăr şi foarte talentat plastician, referent la Direcția de Cultură a Județului Mureş. După el, alții câțiva artişti. Au prins să descarce cutii cu vopseluri şi destule ustensile ce vor fi folosite în tehnica de lucru a icoanelor pe sticlă.

Simt că ni s-a pregătit o surpriză.

Pe aleea care duce la castel, dincolo de căpițele cu fân proaspăt cosit, şi în care acum dormitează boiereşte cei doi ciobăneşti splendizi, organizatorii au ridicat deja corturile în care ar trebui să ne retragem strategic, cu ,,atelierul", în caz că ar veni ploaia.

Ploaia de munte este urâcioasă şi, când vine, nu se lasă dusă câteva zile în şir, aşa că... puşchea pe limbă!

Deocamdată, soarele ne răsfață şi profităm de o după-amiază foarte frumoasă.

Cutiile cu pensule, lacuri şi vopserului îşi ocupă locul pe mesele din preajmă.

Cineva aduce ferestrele pe care vom „pune" pictura. Sunt înalte, suple cu ochiuri în pereche şi ştiu că ne vor da ceva de muncă pentru a scoate din ele operă de artă.

Mai apare o maşină, apoi alta şi alta… Toate sunt pline cu persoane dornice să pună mâna pe pensule, să prepare culorile, să arate de ce sunt în stare.

Mai întâi, facem cunoştință. Nu reuşesc să le rețin numele şi le voi încurca sigur în zilele ce urmează. Oricum, sunt nişte doamne tare drăguțe şi care se vede de la o poştă că nu se joacă de-a Arta.

Parcă am fi pe o altă planetă. Opulența aristocratică a castelului din fața noastră ne face să ne simțim uşor intimidați unii cu alții.

Eu sunt de-a dreptul amețită, poate sunt doar obosită, tot pe drum fiind de la primele ore ale dimineții. Nu am nici chef de muncă pe ziua de astăzi! În schimb, celelate doamne şi-au pus rapid hainele de lucru şi se şi apucă de treabă.

Cineva a adus apă cu găleata. Se spală geamurile, pe o parte şi pe alta. Se degresează cu spirt medicinal.

Acum aerul miroase ca într-o infirmeria de campanie.

Cei doi domni din echipă, aşi în meserie, sunt gata să de-a patină, „vechime" ramelor din lemn vopsit alb, printr-o tehnică care este, deocamdată, secretă.

Sunt acolo vreo patru ferestre, dar Nicolae Băciuț aduce alte şi altele… Binale, tâmplărie adevărată care a stat la locul ei pe post de fereastre de casă locuită de oameni!

Sunt destul de multe. Şi sunt sofisticate. Urbane. Cum vor fi transformate în opere de artă?!

Sunt uşor contrariată, nu e de joacă, ne aşteaptă muncă, multă muncă adevărată. Şi eu care crezusem că o tabără de creație este… distracție.

Punct!

Nu am poftă de muncă şi nici energia necesară pentru a intra în starea de creație.

Cum nimeni nu îmi explică care sunt regulile „jocului", mă simt datoare să fac ceea ce fac şi ceilalți. Înşfac prima fereastră. Are rama vopsită cu Duco alb şi mi se pare nepotrivită, aproape vulgară, pentru a fi transformată într-o icoană. Îmi exprim îndoiala dar Călin şi cu Marcel mă încurajează. „O pictați şi o patinăm noi, după aia".

Aşa mai merge!

O ridic ca pe un sicriu din sticlă. Nu e nici grea, dar nici uşoară şi reuşesc să o car pe scări, până în camera pe care am ocupat-o, singură, la etajul unei vile din bârne.

Aici erau încartiruiți oamenii aflați în solda Regelui şi, mai apoi, pe vremea comuniştilor, şi oamenii care deserveau familia Ceauşescu.

Ar trebui să privesc altminteri lucrurile, să retrăiesc fila de istorie. Dar sunt prea copleşită de evenimentele care au trecut prin sufletul şi trupul meu pe ziua de astăzi. Nu mai despic firul în patru.

Duc fereastra cu giurgiuvele albe la baie. Îi trag un duş zdravăn. O pun la uscat pe terasă, de fapt, este o logie din lemn traforat după legi vechi de către meşteşugari uitați cu bunăştiință de noi, cei de astăzi.

De aici văd curtea interioară, cu pictorii prezenți în tabără muncind din greu, ca albinele. Se vede şi castelul spre latura sa mai puțin interesantă, fără turnulețe şi fără uşile cu vitralii şi feronerii de epocă medievală, cu scări din piatră îmbucată în ziduri lucrate ca fără de moarte.

De pe terasa mea, …terasa „mea"! - sună bine sintagma - privesc de sus, ca o stăpână de drept, peste acoperişul

şindriluit şi cu un şir prelung de ferestruici, în care, la ora asta din zi, se oglindeşte soarele tot mai roşu la faţă.

Curtea interioră a complexului arhitectonic, pădurea de brazi şi oamenii care au năvălit în cadru - toţi dau semne că ne apropiem încet dar sigur de încă un crepuscul de vară. A mai trecut o zi. Da, ce zi!

Cum nu am cu cine să împart impresii, revin în grupul pictorilor, sub cortul amenajat special, unde deja se lucrează sistematic.

Se fac planuri de concepţie artistică, fomă şi culoare. Se aleg modelele, ştimele unor iconae vechi de când lumea. Se schimbă idei şi „secrete” profesionale. Toată lumea este generoasă astăzi. Înafară de mine.

Deşi am şapte expoziţii cu pictură pe sticlă, sunt nesigură pe meserie, nu mă consider o iconăreasă în sensul cel mai adevărat al cuvântului. Dar, pentru că eu am expus deja icoane în rame de fereastă veche, la Expoziţia de la Galeriile Nicolae Grigorescu din Bucureşti, îmi dau, totuşi, cu „părerea”.

Vorbele mele zboară. Nu mă ascultă nimeni. Şi, de ce ar avea ei curiozităţi faţă de o amatoare! Ş-apoi, dacă am câteva exponate de acest fel în chiar colecţia Patriarhiei Române?!

În Tabără, sunt oameni cu diplome universitare în arta plastică şi e firesc să le fiu ascultătoare, să le primesc cu răbdare toate sfaturile.

Dar ceva mă neliniştete prosteşte. Ferestrele! Sunt sută la sută urbane; zdravene, din lemn nou, tras în fireze mecanice şi nu deţin acea fragilitate pe care le-o dă ploaia, arşiţa şi ninsoarea de-a lungul a peste o sută de ani, unor ferestre de casă ţărănească.

Grija asta o ţin doar pentru mine. Rămân cu echipa, gata să văd „minunea”, tehnica prin care se va da un sens potrivit unui lucur pe care îl crezi a fi imposibil.

Constat că în tabăra asta, numărul femeilor îl întrece pe cel al bărbaţilor. Şi totuşi, ei, bărbaţii ţin cârma acţiunii. Marcel Naste şi Călin Bogătean, tineri hărăziţi cu talent şi care au şi o pregătire serioasă în domeniul artei.

Numai că ferestrele acestea sunt o provocare chiar şi pentru ei. Simt cum iau lucrurile foarte în serios. Calculează, compară, se consultă. Se comportă ca şi cum ar fi puşi să ridice o mănăstire, nu să picteze icoane pe sticlă.

În jurul lor s-a format deja o echipă. Doamnele şterg ramele cu şmirghel, freacă cu insistenţă sisifică fiecare muchie de lemn.

Acum e rândul lui Călin, care este şi un restaurator de excepţie. Intervine sistematic, centimetru cu centimetru, sparge fibra lemnului, îi dă ,,vechime”. Deşi este interesant pentru mine, ceea ce face el mi se pare a fi o problemă de rutină şi în curând nu mai am răbdare să urmăresc procesul tehnologic.

Sunt lucruri mult mai interesante de văzut în acel colţ mirific de lume. Cred.

Vreau să fac o mulţime de treburi într-o singură clipă, cum nu reuşesc, mă decid să-l invit pe Nicoale Băciut la un intrviu, pentru AS Tv Bistriţa. Nu am norocul. Nu sunt singurul jurnalist care vrea să mănânce o pâine albă la Lăpuşna. Au apărut şi reporterii de la PRO TV. L-au acaparat, şi acum trag secvenţe după secvenţe, în atelierul ad-hoc, deşi încă nu se ştie nimeni cu precizie ce va ieşi pictat pe foliile de sticlă.

Eu, ca de obicei, dau în undă, sunt pripită şi cum am luat pe cont propriu lucrarea ferestrei, care tocmai s-a uscat pe terasa camerei mele, mă retrag acolo.

În lumina soarelui care se lasă peste muchea brădetului, desenez în tuş, după modele aduse de acasă, crochiul viitoarelor icoane pe care doresc să le pun în culoare. Viaţa lui Iisus, aşa, de la Naştere până la Înviere.

Penița pare să brodeze în cerneală din negru de fum. Desenez ca în transă până simt furnicături în degete. Da, recunosc, nu sunt în starea mea cea mai bună pentru a porni lucru la o icoană.

Să-mi fac rugăciunile...Să aprind tămâie. Poate ajută.

Nici după o jumătate de oră de trudă, nu sunt mândră de cum îmi iese lucrarea şi sunt gata să şterg toate desenele, să o iau de la capăt în ziua următoare, când sigur voi fi mai odihnită, mai calmă, mai inspirată.

Nu mi se arată a odihnă. Încă.

Nicolae Băciuț i-a invită pe reporteri să tragă un cadru în cămăruța mea, odaia care este acum un ditamai atelier de icoane.

Colegii jurnalişti îmi cer să ,,mă fac că lucrez". Nu-i pot dezamăgi şi… iaca, trasez la comandă, aure de sfinți pe sticla subțire. Peste capul meu, operatorul focalizează din unghiul pe care îl consideră a-i fi favorabil. Aparatul de filmat merge ca o umbră după degetele mele, urmăreşte linia de tuş când, mai intens, când, mai subțire -după cum îmi cere modelul.

Stop!

Nu va fi un documentar, doar o ştire de jurnal.

Ce o fi ieşit pe pelicula aceea, habar nu am. Dumnezeu cu mila!

Mă simt, oarecum, vinovată, parcă m-am jucat de-a icoanele! Dar, ceea ce am făcut este bun făcut şi nu se mai poate lua înapoi.

Eu fac un obiect tradițional, reconstitui un stil de lucru, cel al vechilor iconari de la Nicula. Nu pretind că aş desăvârşi un obiect de cult, o icoană la care să se roage creştinii!

Cu gândurile astea în minte, mă liniştesc brusc. Adun ustensilele. Spăl pensulele din păr din coadă de veveriță.

Cobor scările, care scârțâie sinistru, ies prin uşa veche, în poiana cu iarba deja acoperită de rouă. E aproape noapte.

În codrii, de jur împrejurul castelului, mişună vânatul.

Sigur, aici se trăieşte fără griji de citadini, cum avem noi, cei care am urcat muntele doar pentru a fi o săptămână mai aproape de Cer.

Am devenit romantică. Precautã, evit să calc cu papucii mei de oraş pe florile mici de trifoi sălbatic. Trec peste un muşuroi de cârtițe. Mă opresc. Nu-i rezist curiozității infantile care a pus stăpânire pe mine aşa, brusc, şi… lovesc în grămăjoara de sol reavăn cu vârful piciorului.

Formațiunile acelea albicioase, ovoide, nu sunt termite! Sunt ouă de şarpe!

Mari cât buricul degetului şi acoperite cu pieliță gălbuie şi vag transparentă. Sparte de talpa încălțărilor mele care mai miros încă a asfalt de oraş, în cele câteva ouă fertile, se vede puietul de reptilă. Este viu dar fără să fi ajuns încă la eclozare.

Viața în forma sa primară, vulgară, viguroasă, se zbate pentru bucățica sa de efemeritate!!!

Nu mă pot abține şi… filmez cu obiectivul apropiat cât mai mult de firul ierbii îmbâcsită cu gelatină vâscoasă şi fragmente din pielița ouălor care, sub o zodie mai norocoasă, ar fi scos pui la căldura soarelui din dimineața următoare. Poate. Acum, muşuroiul distrus de mine îmi pare a fi o pungă neagră din care s-au revărsat zeci de drajeuri din zahăr de trestie de Cuba.

Noi ne chinuim să facem Artă, imităm Natura. Numai că, mediul înconjurător ne dă lecții dure, de neuitat, taman când credem că avem la degetul mic Universul.

Şi totuşi, ne aducem şi noi picătura de jertfă personală, încercăm să mai punem un firicel de nisip la clespidra ca fără sfârşit a generațiilor.

Fără filosofii de zile mari! Fără citate celebre!! Îmi zic, aici, în poaina de la Lăpuşna, unde totul este simplu, fără zorzoane. Ciclurile se perpetuă fără sunete de trâmbițe şi lanțul

generaţiilor este ceea ce a fost cu siguranţă şi altădată. Nici urmă de artificiu.

O şerpoaică şi-a depus ponta în muşuroiul cârtiţei! Simplu!

Intru pe aleea uzuală. Din sens opus, copiii administratorului, o fetiţă şi un băieţel crescuţi în mijlocul naturii şi pe care nimic nu îi miră nici nu îi înspăimântă, cum s-ar întâmpla cu un puşti crescut pe asfalt - trag după ei un camion mare din plastic indecent de viu colorat pentru pesiajul în care ne aflăm. Sunt probabil jucării chinezeşti, din acelea despre care scriu jurnalele. Dar, de unde o jucărie de lemn?! Ecologică, cum ne place să spunem. Părinţii nu au timp, copiii nu mai ştiu să-şi facă singuri jucării…

Civilizaţia a dat iama şi în partea asta de lume, cu rele şi bune.

Cina este anunţată cu suntele de tacâmuri lovite într-o cratiţă mare, dinspre bucătărie. Omul cu polonicul ne aşteaptă, ne invită să ocupăm loc la şirul de mese curate şi simple ca de cazarmă.

Nu aşteptăm altă invitaţie.

Afluim spre terasa din coasta castelului, locul de unde vine miros bun, de ciorbă de fasole cu usturoi verde, firimituri de cimbru şi alte ierburi de sezon, care fac din meniul simplu un veritabil festin..

În jur, aerul este curat, **tare** de poţi să-l „tai în brişcă”, cum spune careva.

Se vorbeşte în şoaptă. Suntem sobri de parcă am fi într-o trapeză de mănăstire. Cred că nu natura în sine, ci castelul cu arhitectura sa sofisticată pentru Mileniul Trei impune respect şi ne obligă la ştaif pe care nu îl abordăm în comportamentul de fiece zi.

Suntem mai cu luare aminte la cuvinte şi gesturi.

Pâinea, adusă cu sacul, de la Tg. Mureş sau de la Reghin, este bună, foarte bună! Coaptă pe vatră.

Mâncăm în linişte. Se aud din când în când lingurile lovind marginea farfuriilor.

A sosit şi felu' doi… şi desertul. Felii de pene roşu completează nu doar masa gustoasă ci, mai ales, decorul potrivit pentru o seară de vară.

Miezul roşu este un detaliu perfect la ambianța de vacanță şi, parcă pentru a-mi da dreptate, din covorul de iarbă îmbibată cu rouă, din poiana din preajmă, au început să cânte sute de greieri. Îi ascultăm cum ascultam pe vremuri fanfara.

De undeva din tăriile nedefinite, se aude un bubuit surd. Flama fulgerului ce va urma este doar o părere, dar ne amitim brusc că… e Ziua Sfântului Ilie.

Vom avea, desigur, furtună. Una rapidă, efervescentă şi care se va duce, mai apoi, să hălăduiască peste pustie. Mâine va fi soare precis!

La ora asta, în jurul castelului, s-a lăsat întunericul, umbre groteşti ca de monştri fără dimensiune se lungesc şi se lățesc, se amestecă unele în altele în codrul care îşi duce rosturile pe mai departe în felul său imuabil şi fără reacții la emoțiile noastre de oameni.

Am ajuns din nou în cămăruța pe care am decis să nu o împart cu nimeni. Este un sigur pat, aşezat lângă perete şi cu salteaua tare desfundată. Perna, aproape cazonă, este îmbrăcată în față de un alb vechi, semn al trecerii vremii şi prin aceste acareturi ale gospodărei de partid, şi care țin de anexele de la castel.

În rest, nu m plâng, este curat, un soi de curățenie care nu poate şi nu vrea să ascundă ridurile mobilierului la modă prin anii '50. Cred.

Este un spațiu perfect onorabil pentru un om care s-a decis să trăiască modest.

În schimb, terasa de lemn face toți banii!! Este ca un avanpost din care se vede petecul de cer spuzit de stele, umbra codrilor scrâjnind din trunchiul brazilor matusalemici şi, mai

ales, se vede ca-n palmă şi în toată grandoarea sa elitistă castelul.

Vila-cabană, pe care participaţii la Tabără au ales-o anume pentru a putea lucra fără să-şi facă griji în eventualitatea că ar putea scăpa pe duşumea un tub tempera, are şi unele camere cu mult mai elegante, mai confortabile decât a mea. Nu tânjesc la spaţiul lor generos nici la paturile matrimoniale cu sculpturi masive executate în cine ştie ce atelier din penitenciarele României de ieri. Este mobilă solidă, funcţională şi sută la sută din lemn autohton dar care ar avea nevoie de o cosmtizare.

Colegele mele de tabără, şi am să le trec aici numele în ordinea în care îmi vin acum în minte - Balazs Klara, Elena Costinaş, Kulcsar Pârvu-Marina, Emilia Manole, Veta Paşcu, Ana Sălăgean - s-au grupat pe cunoştiinţe şi alte afinităţi, ocupând câte două, câte trei o astfel de cameră, odaie în care erau cazaţi răsfăţaţii personalului care avea grijă de securitatea Regelui şi, mai apoi, cei din solda lui Ceauşescu.

Ceilalţi, invitaţii, personalul suitei cu ranguri înalte, aveau rezervate camerele cele somptuoase din partea principală a castelului, spaţii care au rămas aproape la fel de frumoase ca pe vremea lor. Regalitatea şi Preşedinţia - două forme de conducere a României, desigur incompatibile, dar care, fiecare în felul ei şi în folosul celor care se aflau în momentul dat la putere, au profitat de zile şi mai ales de nopţi fastuoase, aici, la Lăpuşna, departe de ochii şi de gura „prostimii”.

Nu e timp de istorii. Sunt obosită şi după un perdaf de apă rece cu săpun turcesc, mă aşez de-a lungul patului. Somnul mă ocoleşte.

Ascult crâmpeie răzleţe din discuţiile pe care ceilalţi le poartă, în camerele lor, de la parter. Încep să regret că nu am răspuns pozitiv invitaţiei colegelor pe care, acum, le invidiez pentru buna lor dispoziţie. Le aud chicotind.

Oricum, ne vom întâlni la cafea, mâine dimineaţă.

Mă strecor sub plapuma umplută cu vatelina toată ghemotoace. Cearceful e rece şi umezit de la roua pădurii.

Mi-ar plăcea să aud troznind focul în soba mică de teracotă, dar nu e posibil să umblu la ora asta după chibrite şi mai ales, după lemne.

Mă relaxez totuşi, ca la carte, lăsând muşchii picioarelor cât mai grei, apoi pe cei ai brațelor, ai abdomenului şi, în final, relaxez maxilarele.

Număr sute de oi pe o pajişte verde, dar somnul refuză să vină.

O pasăre de noapte sparge geamul cu un țipăt cum nu am mai auzit vreodată. Ciudat, se aseamănă cu o înjurătură de om.

Mi se face pielea de găină pe brațe şi simt mai acut lenjeria de pat, ca pe o sugativă îmbibată, stoarsă şi…rece. Gheață.

Nu mai ştiu dacă am realizat că sunt o fricoasă, adevărul este că, în cele din urmă, am adormit. Somn cu vise confuze, imposibil de pus a doua zi, cu un vârf de creion, pe hârtie.

…

Nu sunt defel matinală, de obicei nu dau randament la primele ore ale dimineții şi, mai ales, dacă nu mi-am băut cafeaua ...

Ca să nu mă mai moşmondesc în camera mea ca de celibatară, ies cât pot de repede afară. Mă amestec printre colegele, care, adunate ciopor în camera în care este şefă doamna profesoară Marina, păzesc apa care firebe pentru cafeaua instant. E timp numai bun pentru planuri mărețe. Ziua nouă se anunță cu un soare tânăr şi hotărât să spoiască cu aur toată natura.

Sub foaia de cort din poiană s-a reluat deja lucrul. În forță.

Băieții dau zor la antichizat ramele de ferestre. Lucrare, aşa cum am mai spus, necunoscută mie, una specială, anevoioasă şi care cere, evident, şi măiestrie şi experiență. În situația dată, totul se face sub supravgherea celor doi specialişti, Marcel Naste şi Călin Bogătean.

Îi privesc cum lucrează cu o seriozitate de care nu i-aş fi crezut în stare dacă m-aş lua după vârsta lor biologică. Au har, fiecare în felul lui şi ceea ce mă face să-i admir şi mai tare este simțul datoriei pe care îl resimt acut, pentru tradiție. Pentru ei, nimic nu rămâne la întâmplare. Sunt atenți la fiecare detaliu.

La Lăpuşna cerul este mult mai aproape de sol, de cernoziomul din care se ridică plantele pentru a hrăni oamenii. Şi... noi, oamenii, ne putem înțelege între noi fără cuvinte. Gesturile noastre au ceva în comun, sunt un fel de cod care va sta la baza lucrărilor care se vor naşte. Ni se ating doar privirile, rareori mâinile şi ne împrumutăm cutiile cu vopseluri, penelul...

Suntem ca într-un dans rital. Este un act creativ fără doar şi poate, dar care a închegat acel grup de străini care vor deveni, la final de proiect, unul singur - Autorul.

Unele colege de tabără sunt cunoscătoare, aş spune, maestre în tehnica picturii pe sticlă. Altele au aflat abia acum câteva dintre tainele meşteşuglui. O doamnă, preoteasă, ne explică motivul pentru care vrea să învețe tehnica picturii pe sticlă. Este şi profesoară şi doreşte să pună bazele unui cerc de pictură de icoane pe sticlă, cu copiii din şcoala respectivă.

Altă colegă este pictor iscusit de icoane pe lemn, icoane în tradiție bizantină.

Scoate dintr-un şervet curat câteva mostre din lucrările pe care le execută cu maiestrie. Sunt minunate.

Are şi un articol tăiat din ziarul local, unde se vorbeşte despre dânsa şi tehnica icoanei pe lemn.

Constat că suntem diferite dar animate de o dorință comună. Vrem să depăşim starea de meşteşug pentru a face

dintr-o pictură pe sticlă un CEVA ce ar putea să nu aibă încă un nume. Îi spunem din obişnuință: Icoană.

În camera de alături, doamna Marina a aprins lumânări şi arde tămâie pe o farfurioară cât palma. Iconăresele care ştiu ce înseamnă a-ți pune mintea de muritor cu formele şi culorile, dar mai ales să îndrăzneşti să afli taina din ochii sfinților, ele, cele care au experiență în materie, desăvârşesc ritualul, ca mironosițele, mai înainte de a purcede la drumul migălos prin care se naşte Icoana.

Celelalte ne bem cafeaua. Amară şi cu miros care nu are nimic comun cu ozonul din jur.

Cum nu am luat încă micul dejun, ne îndeptăm mai apoi, spre tersa din gura bucătăriei. Suntem deja o familie mare sau, mai bine zis, o gaşcă de amici care au realizat că au *ceva* în comun.

Acum suntem gălăgioşi aproape şi dornici să ne împărtăşim fiecare în felul nostru experiențele anterioare în materie de pictură.

Vorbim şi despre pasiuni adiacente şi despre meseriile noastre, chiar despre familie. Sunt poveştile care se vor impregna în memoria noastră, ne vor urmări o vreme, apoi vor deveni amintiri.

Soarele e din ce în ce mai puternic şi nu e timp de tânjeală. Greierii din seara trecută nu mai cântă din brazdele de fân, pe care administratorul de la complex şi câteva ajutoare îl adună cu grebla. Nici privighetoarea din zorii zilei, pe care am asculta-o în timp ce mă spălam pe dinți, nu se mai aude dinspre pădure.

Colegii mei au reluat în forță lucrul la atelierul de pictură. Cu tuş special şi pensule fine trasează chipuri de sfinți pe foia de sticlă dintre giurgiuvelele, care, acum, când au fost pregătite, arată ca şi acum ar avea cel puțin o sută de ani la activ.

Nu sunt bună să țin o pensulă în mână şi încerc să fac ceea ce ştiu mai bine - de data asta chiar am norocul şi îi iau un interviu, pe camera video, directorului Direcției pentru Cultură, Culte şi Patrimoniul Cultural Național Mureş, poetului şi editorului care este Nicolae Băciuț.

Nici că se putea alege un moment mai bun. Interlocutorul meu este fericit de-a dreptul de cum merg lucrurile în poiana cu atelierul de icoane în funcțiune. Se încrede în vremea bună de pentru că...ceru-i senin şi mizează pe libertarea de spirit pe care ți-o inoculează, vrei sau nu vrei, natura.

Optimismul său este contagioas. Ditamai persoana-oficială se comportă ca un adolesecent şi recunosc că, din acest punct de vedere, nu are nimic de pierdut. Îl prinde.

Dau drumul la cameră, filmez...

Întrebările mele ar putea fi inexistente pentru că el ştie ce are de spus. O face cu plăcere, cu o undă de patimă meseriaşă, se laudă cu colaboratorii săi, toți unul şi unul. Simt că nu sunt vorbe spuse pentru public, ci este adevărul pe care vrea şi reuşeşte să-l transmită şi în acest fel, prin filmul ce va beneficia de o emsiune specială la o televiziune din oraşul de reşedință a județului unde Nicoale Băciuț îşi are rădăcinile şi unde se întoarce mereu cu aceeaşi fascinație față de locul natal, de prietenii din copilăria sa literară.

Încheim prima înregistrare. Doresc mai multe păreri şi mă îndrept spre omul cu finanțele, de fapt este o femeie, este economist şi o iconăreasă de acuma celebră. Pe Klara Balazs o simt uşor tensionată, deşi ştiu că nu mi-ar recunoaşte nici picată cu ceară că are emoții. Vrea să iasă totul ca la carte şi se implică în eveniment cu toate forțele. Vorbim, totuşi, mai mult despre pictură decât despre… parale. Icoanele pe sticlă sunt un punct comun amândurora şi care văd ca îi face plăcere să îl atingă.

O trag de limbă. Aflu că a prins meserie de la colega sa, Floarea Vultur, că este… unguroaică şi catolică, dar este şi împătimită de arta asta, care stă la loc de cinste în bisericile ortodoxe.

*

Iconăresele mai toate s-au integrat perfect în colectivul de lucru. Vorbesc între ele şi în fața camerei de luat vederi despre arta lor, despre destinul care le-a făcut să aleagă truda aceasta de sisif, în realizarea unor icoane. Vorbesc şi despre maeştrii lor, despre cei care şi-au pus amprenta pe stilul lor sau care le-au îndrumat la început de drum.

Discuțiile devin lejere şi ar trebui să încerc să leg prietenii, să „cunosc" oameni noi, aşa cum îmi propusesem. Nu sunt în stare să ..socializez" şi mă mulțumesc să ascult poveşti de viață dintre cele mai obişnuite, cred acum, când transcriu, dar atunci şi acolo mi se păreau de-a dreptul fascinante.

Doamna prof. Marina, obişnuită cu taberele, se simte în elementul său, face ture de la mese la bucătărie, încărcată fiind cu farfurii şi coşuri cu pâine, pentru cei care au fost leneşi, au sosit printre ultimii la micul dejun.

Imediat ce ieşim pe iarba peluzei din fața castelului, îl abordez pe Călin Bogătean, Directorul de tabără, poate pentru a afla de la el ce stă dincolo de munca fizică pe care o nesesită lucru la o icoană.

Cunoscător în materie, el îmi face un adevărat expozeu despre arta iconăritului, despre secretele picturii pe sticlă, în speță. Pelicula e hulpavă, prinde fiecare gest, fiecare detaliu din monologul pe care acest tânăr artist îl poartă ca şi cum ar fi singur în fața Divinității. El are menirea lui, are harul de-a plăsmui din vopseluri chipuri de îngeri cum rar mi-a fost dat să văd până astăzi.

Soarele a trecut peste culme. Cortul alb, în centrul poienii, pare o navă aterizată de pe altă planetă.

Eu nu am nimic de făcut acolo. Fiecare ştie exact rostul său pe ziua de față.

Privesc doar. Mă încarc cu magia lucrului care se face din inimă şi nu pentru a spori arginții.

Târziu, într-o vreme, mă retrag în camera mea, odaia veche şi în care soarele ridicat deja pe segmentul amiezii aruncă dogoare. Nu aş fi crezut că şi la munte poate fi cald ca în cuptorul din care tocmai s-a scos pâinea proaspătă. Dar nu este acel soi de caniculă cum ar fi într-un apartament de bloc de oraş, nici ca vipia de câmpie - este căldură moale, fluidă şi care se lasă ca o mătase daurită peste aşternuturile tare uzate, peste mobila scâlciată, peste duşumelele cu urme de vopsea suprapusă... Intră în ungherele cu miros părelnic de igrasie. După ce şterge bine colțurile camerei, unul câte unul, soarele se retrage încet dar sigur, către miază-noapte.

Este o zi obişnuită de altfel, dar cu care nu mă voi mai întâlni niciodată.

Am dat cu tempera pe sticla ferestrei aleasă de mine, am cunoscut încă o duzină de persoane care, vreau sau nu vreau, de acum încolo vor face parte din bagajul meu cu lucruri bune, de inimă.

Stau. Mă odihnesc, adică încerc să nu mă gândesc la nimic. Lenevesc pur şi simplu pe patul cu salteaua atât de bătătorită că sunt gata să cred ca a trecut peste ea un tanc cu şenile. Glumesc! La urma urmei, mă simt foarte bine. Relaxată. Iau la „bani mărunți” fiecare luru din jurul meu; dulapul cu două uşi, din care una este fără balamale şi pe care am şi transformat-o în...masă de pictură.

Aşa da, mai merge! Nu mai trebuie să stau cocoşată peste fereastra la care pictam cu genunchii lipiți de podele.

Dincolo este soba de teracotă fără pretenții, defel decadentă şi cu lemnele pentru foc rezemate până sus, pe lângă perete.

Afară e arşită. Azi nu e nevoie de jăruială în sobe! Zic, în timp ce îmi iau, preventiv, o pilulă pentru… inimă.

Mda, numai gândul că sunt în creierul muntelui fără telefon, fără comunicații de rutină …mă înnebuneşte. Dacă voi avea nevoie de medic? Puşchea pe limbă!

Este ceasul la care toată lumea prezentă în Tabără este la odihnă.

Din camera de la parter, unde şi-a fixat „cartierul general” directorul de tabără şi prietenii lui, se aude muzică. Este o priceasnă. Urmează câțiva imni bizantini, despre care, recunosc, nu ştiu pe cât mi-aş dori să ştiu. Nu contează, vine pe bandă… muzica de... petrecere.

Viața, aşa cum este ea cea adevărată, cu fragmente ca dintr-un joc de puzlle, pe care tot încercăm să le aranjăm în ordine firescă. Dar, ce înseamnă Firesc?

Mai târziu, la cină, Marcel Naste îmi explică faptul că a fost doar „muzica” rămasă pe calculator, de la botezul fiului său. Eveniment fericit şi care avusese loc în săptămâna trecută.

Revin la masa de scris. Deschid laptopul şi caut pagina de Jurnal pe care am început-o cu o zi înainte.

Scriu fără efort, fără intenția de a evidenția ceva foarte precis. Las totul să se...întâmple.

Cum bateria s-a descărcat, lucrez cu aparatul conectat la priza electrică. Aşa mă simt legată de civilizație ca printr-un cordon ombilical.

Scriu!! Lovesc tastele. Imaginile se creează cu voluptate aproape, se formează idei, fraze, pagini, file pentru o posibilă carte. Nici nu mai aud muzica frumoasă, care acum se strecoară cu timiditate spre mine, din camera de la parter. Scriu ca în transă... Am atâtea de povestit, când... Paaff!!

Ecranul s-a făcut negru.

- A căzur curentul!! Strigă careva din curtea castelului.

Îmi vine să plâng şi eu, care…luată de val, nu am salvat nimic din materialul care părea a-mi fi dictat de o muză tare generoasă. Aş înjura dar nu mi se potriveşte.Râd prosteşte.

E noapte plină şi eu abia acuma observ.

Dincolo de pereții camerei mele, lumea forfotește. Unii caută chibrituri, alții …lumânări.

Toți vorbesc despre furtuna care deja a tăvălit o parte din munte. Aud cum administratorul, om de munte, dă explicații pe un ton grav, care mă cam sperie:

- Aşa e ! Aici furtuna vine din senin, apoi, să te ții; plouă zile, săptămâni, cu nemiluita, ce mai!

Nu vreau să îi dau satisfacție, să îl cred.

Se dă „mare”. El e stăpân pe situație. Vrea să ne impresioneze, poate să ne determine să ne facem bagajele, să ne luăm tălpășița din oaza lui de liniște, pe care am cam pângărit-o cu comportamentul nostru. Asta-i!

A doua zi, dis de dimineață, toată lume este ciopor în poiana spălată bine de ploaie. Începe încă o zi de muncă, cu entuziasm, cu bucurie chiar, dar, după numai câteva ore, cerul e din nou negru. Bubuie tunetul, vâjâie cetina brazilor din preajmă… Vine furtuna. Repriză după repriză, că abia avem timp să adunăm materialele de pictură din zona cortului de țesătură subțire dar impermebabilă. În câteva minute, totul este la adăpost. Cutiile cu vopsele şi geamurile, pe care se văd primele fețe de sfinți, sunt împărțite prin camerele în care am pus din nou piciorul.

De dimineață, a sosit în tabără şi Floarea Vultur, o iconăreasă de forță şi pe care am cunoscut-o vara trecută tot la Lăpuşna. Avea portbagajul plin cu cutii temepera, cu pânze întinse pe şasiuri. Nu ştiu de ce a lucrat, mai apoi, în camera de alături, singură.

Încă mai lucrează, deşi lumina zilei intră cu greutate prin ochiurile înguste de geam.

O vizitez. Trag cu ochiul la lucrările ei interesante. Mi se par a fi perfecte. Are mână de artist şi are, e drept, şi… experiență în domeniu. Este foarte atentă la detalii. Trasează profilul sfinților cu mâna liberă. Stă deasupra mesei, pe care

acum o trage şi mai mult în dreptul ferestrei. Dar, umbrele o îmbrâncesc, lumina este tot mai zgârcită.

Îi cer nişte explicații tehnice pur şi simplu. Mi le dă fără reținere.

Aş sta toată după-amiaza asta lângă dânsa, să privesc magia prin care face dintr-o bucată de sticlă banală o operă de artă.

De dincolo de geamul camerei, un fulger scurtcircuitează cerul. Apoi, tunetul bubuie şi… rafale de stropi mari cât buricele degetelor se lovesc în acoperişul de şindrilă.

Constat cu uimire că nu este ploaie mocănească, de munte. De data asta, peste pădure şi acoperişul castelului de vânătoare, peste anexele complexului turistic…plouă gras ca la şes, ca la câmpia cultivată cu lanuri de grâu şi porumb.

Mă întorc în camera mea mică şi, acum, rece ca o colivie din care pasărea a fugit. Am un nod în gât şi panica pune stăpânire pe mine.

Privesc şiroaiele de apă care se lovesc, se revarsă, se despletesc apoi se adună şi se înnoadă în giurgiuveaua ferestrei care dă spre poiana, acum, ciuciulete de apă. Încă mă mint, mă aştept să fie vorba doar de o ploicică trecătoare de vară…

Toți aşteptăm să treacă furtuna cât ai bate din palme, în timp ce streaşinile s-au umplut, dau pe dinafară valuri de apă din jgheaburile zincate.

În toate camerele din cabana noastră s-a făcut linişte. Ici, colo s-au prins lumânările.

Becul electric spânzură în şnurul lui izolat cu bandă translucidă, e sticolos ca un ochi de peşte mort. Rece..

Îmbrac impermeabilul, potrivit pentru un drum la market, nu să ies în ploaia de munte. Cobor scările.

Cineva îmi oferă o lumânare. Chibrituri? Da, am o cutie în cameră. Probabil, rămasă de la cei care au stat acolo în iarnă.

E bine. Mă simt mai bine.

Aerul e curat şi-l pot simţi până-n bronhii. Umed, dar cu miros pregnant de răşină.

Deşi-i monotonie, orele fug pe furiş, ca nebunele.

Cinăm pe fugă, ca la un han de răscruce şi… înapoi, în camerele cufundate cu totul în întuneric. Vrem, nu vrem, se dă ora de culcare.

Şi mâine va fi o zi!

Ploaia tropăie cu botine lichide pe creasta cabanei. Încerc să nu o iau în serios. Nu-i decât o ploaie trecătoare de vară. Îmi repet.

Oare?

Sunt obosită fără să fi făcut mai nimic într-o zi. Adorm cu capul sprijinit în spătarul patului şui…

M-am trezit brusc din primul somn.

Nu realizez imediat unde sunt. Sunt confuză. Transpir. Mi s-a făcut frig.

Este linişte ca de grotă, dar luna-i mare şi clară, stă suspendată la locul ei, ca un far naval în rada portului. Sub lună, pădurea e albă. Astrul este atât de aproape că aş putea să-l ating cu mâna. Nu am să încerc nebunia.

Da, am avut dreptate! Furtuna de aseară a rămas doar o amintire. A trecut furioasă prin Munte doar cât să ude pietrele, să le ajute să… crească.

În camera mea e din ce în ce mai rece şi plapuma umplută cu vată ieftină este rigidă ca o copertină cazonă.

Privesc insistent pe fereastră. Noaptea asta mă atrage hipnotic.

Deschid uşa ce dă pe terasă şi păşesc pe duşumeaua udă de ploaie.

Privesc stelele. O spuză de pleiade cărora nu le ştiu numele.

Luna mă priveşte ea pe mine, cu indiferenţă. Oricum, nu-mi pasă.

Priveliştea, per ansamblu, este dumnezeiască!

Mâine va fi o zi normală. Bună de muncă…zic, dar, de undeva de departe se aude alt tunet. Parcă ar da replică gândurile mele.

Nu este muget, nu e furie, doar un boncăluit ca de cerb bătrân.

Furtuna care m-a speriat pe bune se stinge departe, în aval, în apele Mureşului, către câmpie.

Cu acest gând, mă întorc în cameră. Zăvorăsc uşa din frică.

De cine? De ce? Din obicei, bun-prost, desigur.

Mă strecor în aşternutul, care a devenit şi mai rece şi mai jilav, efect al ploii, care a trecut în buiestru peste noi toți.

Din curtea interioară a castelului se ițeşte o luminiță artificială. Este becul de la bucătrie.

-A venit lumina!!! Îmi vine să strig. Dar, în locul meu, anunțul acesta îl dau ceilalți, care nu au reuşit încă să doarmă în paturile lor, din camerele vecine. Lumea noastră micuță revine la forma ei inițială.

Suntem, nu fericiți, doar liniştiți, împăcați cu sistemul. Parcă ne-a fost restituit un bun pe care îl considerasem pierdut…

Lumina electrică!

Nici nu îmi vine să cred ca am învățat alfabetul, am citit prima carte din viața, am scris prima poezie la lumina unei lămpi cu petrol. Şi mama citea, seara, până târziu, în pat, rezemată între perinile din pânză țesută în casă şi cusute cu motive florale. Citea la lumina palidă a lămpii cu ,,pălărie" din tablă şi pe care o împodobise cu o dungă de dantelă albă. Lampa aia se clătina calmă în cuiul sigur din grindă

Iar au venit amintirile…

Am adormit, somn dens, cu vise în care încercam şi nu reuşeam să trec un râu plin cu pietre rotunde.

…

Şi în dimineața care a urmat nopții, ne-a întâmpinat o perdea de ploaie zdravănă. Acum se mulțumeşte să cearnă, mocăneşte, cu insistență.

Frunzele arborilor din jur sunt grele de apă. Iarba cosită în ziua trecută, pluteşte ca un val verde.

Toți suntem mofluzi. Fără chef de cuvinte. Parcă cineva a pus pariu că va reuşi să ne alunge din imperiul pădurii. Muntele? Da, masivul stă prins într-un cocon de ceață mătăsoasă, aproape nici argintie, nici albastră.

El primeşte ploaia măruntă şi deasă cu ochii larg deschişi. Îi place cântecul picăturilor bătând darabana pe cetina brazilor, pe roca de cuarț...

Plouă de dimineață, plouă la prânz, plouă şi seara... Este din ce în ce mai rece, mai trist, şi-mi vine să plâng.

Echipa de iconari a trudit toată ziua. S-a pictat la o lumină de-a dreptul cenuşie, în camere, cu toate vopselurile şi pensulele aşezate pe ziare de-a lungul paturilor sau pe duşumele.

S-a vorbit puțin, numai cuvinte strict necesare pentru că aşa se cade dacă vrei să-ți reuşească un chip de sfânt, pe sticla subțire, ce va deveni icoană.

Şi… iar a fost noapte cu ropote de apă pe şindrila cabanei…

Cu soba, acum încinsă de la focul pe care l-am încropit de cu seară, e ceva mai bine. Miroase a fum de lemn sănătos. A vreascuri cu răşină.

Aş scrie, dar laptopul nu mai are defel baterie.

Nu îndrăznesc să bat la uşa vecinilor şi somnul vine greu, dar…vine şi adorm cu privirea pe licărul jarului care se vede de dincolo de grătarul de fontă al sobei de cahle în culoarea cafelei cu lapte.

Nu ştiu cum a trecut încă o noapte…Constat că este iar lumină de ziuă în ferestre.

Îmi întind oasele. Fac câțiva paşi, apoi îmi spăl fața, urechile… ca o fetiță de internat.

Soba s-a răcit. Nu mă mai atrage, fără foc îmi este de-a dreptul ostilă. Privesc mai bine pe geam, apoi cobor scările…

Dau Bună dimineața! În stânga, în dreapta…

La masă!!!

Beau cafeua servită personal de doamna profesoară Marina. Câtă energie are femeia asta!! O invidiez pur şi simplu pentru felul său de-a fi.

Cu micul dejun savurat, ne simțim mult mai bine. Stăm ciopor în camera unde este fixat neoficial cartierul general al taberei de creație.

Se stabilesc ultimele detalii mai înainte de-a intra în „şut".

Program normal, ca la şcoală.

Mă încumet şi „pun" ultimele tuşe de culoare la lucrarea care mă aşteaptă de câteva zile, desenată tuş. Mda, nu este chiar operă de artă, nu este ceea ce mi-aş fi dorit să creez. Nu sunt defel mândră de mine.

Îmi pasă de cei din jur, de modul în care vor reacționa la final. Aş vrea să fiu un detaliu firesc în acest colectiv de artişti, un loc în care fiecare ştie ce are de făcut de dimineața până seara târziu.

Cum la pictura pe sticlă nu poți interveni odată ce ai trasat prima linie, nu mai pot schimba nimic. Ce-am făcut este bun făcut! Sunt gata să abandonez totul.

Aş vrea să dau timpul înapoi, să iau totul de la zero, şi să lucrez la „comun", cu fetele, pe care le aud cum schimbă idei, în timp ce stau aplecate câte două, câte trei pe aceeaşi felie de geam. Lucrează după un plan numai al lor! Au spor.

Nu e timp de regrete. Mai beau o cafea şi mă retrag în camera mea fără foc în sobă, încercând să lucrez pe segmentul final. De data asta, mă străduiesc, nu mai fac un lucru de mântuială.

Aleg culorile cele mai bune şi pictez. Pictez… Cheful de muncă vine de îndată ce sunt împăcată cu mine însămi, sunt mulțumită de cum decurg lucrurile. Îndoiellie creației! Travaliul facerii.

Habar nu am de ce, sfinții la care ,,lucrez” au o tristețe indefinită. Poate vremea mohorâtă de afară, singurătatea muntelui sau pur şi simplu starea mea de derută...să fie de vină. Din coşul de răchită, bucățile de lemn uscat par să mă ispitească. Caut chibriturile. Aprind focul.

Spațiul ponosit prinde viață, culoare în obraji. Mintea mea se înviorează.

Lucrez cu o plăcere incredibilă. Nici nu ştiu cum trece vremea …

Este în mijlocul verii şi la Lăpuşna parcă aşteptăm cu toții ninsoarea. Umblăm zgribuliți în hanoracele noastre impermeabile, dar care nu reuşesc să ne dea şi puțină căldură. Aşadar, şi cu un simplu foc de lemne se poate alunga melancolia.

Nicolae Băciuț nu a mai trecut prin Tabară de câteva zile. Cred că este curios de cum decurg aici, lucrurile. Are emoții teribile ştiind că plouă cu nemiluita.

În tabără, o parte dintre artişti s-au retras şi lucrează într-un soi de magazie din apropierea bucătăriei. Sunt motivați şi îi văd cuprinşi de un soi de frenezie spactaculară. Pentru ei, pictura pe sticla unor ferestre de casă este o piatră de încercare. Toți sunt la prima lor experiență de acest gen şi au aruncat în joc toată energia creativă de care sunt în stare. Nu simt frigul de munte, nu le este foame, deşi este aproape amiază.

Altă masă, altă porție de hrană caldă... Tot bucate tradiționale, simple şi foarte gustoase. Ca la mama acasă!

Bucătăreasa, o femeie frumoasă şi iute ca prâsnelul, ne serveşte la masă, defel mohorâtă. Ea e mulțumită de cum merg lucrurile la bucătărie, în sala de mese. Îi mulțumim cum se obişnuieşte, dar mai ales avem grija să nu rămână niciun strop

în farfuriile de faianță ieftină. Până la ultimul miez! Ca la cantină.

Se deşiră din ghem o altă zi, trăim din rutină. Şi, totuşi, azi e ziua cea mare. Voi „preda” lucrarea şi, recunosc, nu prea îmi vine.

Iau fereastra pictată în brațe ca pe un copil de care, deşi e sânge din sângele meu, nu sunt foarte mândră. Cu acest gând în minte, cobor treptele câte două odată.

În grabă, fără artificii, predau lucrarea mea şefului de tabără! Obrajii îmi ard, sunt sigură că am roşit ca o adolescentă. Mi-e un pic jenă, dar nu-mi pasă. Călin, băiat deştept şi artist ca puțini dintre cei pe care i-am cunoscut până astăzi, nu lasă să i se întrezărească nemulțumirea pe față. Din contră, mă…laudă! Aha, vrea să fie drăguț cu mine, dar nu ştie să mintă. Asta-i.

Am cam dat cu bâta în baltă.

La anul, voi fi mai inspirată! Îmi zic şi mă întorc la computer. Bateria este încă defectă, dar în schimb, am curent electric.

Prind să rescriu din memorie capitolele pe care nu am mai reuşit să le salvez în seara trecută.

Da, în scris sunt mai simt mai sigură pe mine. Personajele şi imaginile se aliniază una după alta, ca şi cum s-ar fixa în text ca şi singure.

Nu ştiu de câte ceasuri scriu fără pauză. Cert este că mi-am intrat în mână. Îmi face plăcere să lovesc tastele, să le aud țăcănitul şi, în urma lor, să văd literele înşirându-se pe mediana monitorului. Sunt aproape fericită. Sunt sigură pe mine cum nu am mai fost de câteva zile bune. Lucrez cu bucurie, când.. bammmp!

Iar s-a luat curentul!

Noroc că de data asta am salvat cea mai mare parte din paginile scrise.

S-a înserat deja şi nu am răbdare să aştept o minune. Imaginile preferate dispar din memorie, se volatilizează ca un parfum vechi. Aproape că sunt furioasă pe jocul ăsta, când...

Lumina!

Deasupra capului meu s-a aprins becul. Deschid calculatorul, maşinăria asta infernală dar atât de utilă.

Prind să scriu, o fac precipitat, ca şi cum aş fura cuvintele pe care sper, cândva, să te trec şi pe hârtie. O carte.

Am avut premoniție. Dreptate. În nici cinci minute, altă pană de curent ne pune răbdarea la încercare.

Şi aşa, toată noaptea care urmează - ba avem lumină, ba e beznă… până când, abia în dimineața următoare aflăm că… nu-i o bagatelă. Nu vom avea curent electric defel în următoarele zile.

Asta-i!

Nicolae Băciuț, cel care a organizat impecabil evenimentul, a ,,uitat" să ,,vorbească" şi cu Divinitatea, să avem zile cu soare şi nopți cu… becuri aprinse!

Nici Floarea Vultur nu se află în starea ei cea mai bună. A lucrat mult şi acum o aud cum amestectă vopselurile în cutiile de plastic, combină nunațe.

La ea în cameră e rece ca afară.

În spațiul din zona magaziilor şi transformat ad hoc în atelier de pictură, este şi mai rece. Deşi aş vrea să stau cu fetele acolo, să schimbăm impresii, nu am curajul.

Nu-mi stric eu norocul. Sunt încă în convalescență, iar spitalul cel mai apropiat de Lăpuşna este la peste 50 de km, poate.

Rămân în camera asta simplă. Mai bag un lemn în sobă. Jarul îl preface instant în cenuşă.

Nu ştiu de ce mă gândesc acum la… Mihail Sadoveanu. De ce i-o fi plăcut pe Valea Frumoasei?! Găsea acolo lucruri interesante. Şi…ploua, ploua cu ghiotora peste bodega forestierilor, peste stânele bacilor…

Cum ar fi relatat el într-un ipotetic Jurnal de la Lăpuşna? Sigur ar fi pornit de la o întâmplare vânătorească…

Mda, dacă aş fi vânător, alta ar fi situaţia.

Aici, în poiana din faţa terasei mele de lemn, au avut loc de-a lungul deceniilor, adevărate carnagii. Prietenii Regelui, mai întâi, apoi cei ai Preşedintelui… Bărbaţi aflaţi la putere se iubeau cu moartea. Zburau gloanţele. Şiroia sângele…

Prada era adusă pe tărgi de frunziş, aici, în curtea castelului. Era hălcuită.

Ceea ce prisosea petrecerii, hălcile de carne caldă, crudă, era împărţite egal, ogarilor şi gonacilor din ceată. Ţăranii erau aduşi de la rosturile lor, din vale, pentru a stârni vânatul, a-l duce în bătaia puştilor. Puşti de firmă străină, scumpe ca dracu'.

Comunişti sau regalişti, tot un pământ şi o apă! Omul e fiară.

Semn la trecerea lor pe la Lăpuşna sunt trofeiele de vânătoare. Coarne de cerb falnic. Colţii de mistreţ, ca din fildeş. Dar, mai ales, impresionează blănurile de urs carpatin, exemplare rarisime, care au fost premiate la atâtea şi atâtea expoziţii internaţionale.

La numai câteva zeci de paşi depărtare de cabana noastră care forfoteşte de activitate, în sălile castelului de vânătoare, timpul s-a oprit. Nu mai pedalează. Trofeiele sunt la locul lor, în panoplii şi pe piedestale anume ridicate pentru ca el, animalul învins de om să îşi poată etala măreţia statuară. Este un soi de certificat dat pentru vitejia vânătorului. Dar aici, nimeni nu a ucis pentră hrană.

Poate nu am dreptate, sunt numai o ecologistă aiurită… În schimb, am imaginaţie. Aşa cum privesc platoul curţii interioare, simt aidoma în nări mirosul sângelui care a curs din jugulara retezată. Vânător şi vânat!

Ştiu că uşa castelului este fără zăvoare. Niciun majordom nu mă va întâmpina, dar nici nu mă va opri să vizitez, în taină, castelul.

Ies în ploaie, alerg pe peluza mustind de apă. Urc scările din piatră, cucerită pe alocuri de legiuni de licheni palizi.

Sunt singură, fără ghid.

Uşile superbe, din fernonerie ce ține de moda medievalului târziu, frontoane adevărate, nu este o butaforie. Vitraliile, cu teme cinegetice de inspirația germanică, impresionează oameni de stat nu doar pe o ageamie ca mine.

Din interior, din holul de primire, lumina zilei se vede filtrată printr-o rețea de stilclă colorată şi prinsă în fibule ca de aur.

Lumea asta este fastuoasă. Frumoasă ca o fată morgana.

Nu ştiu dacă aş putea trăi o viață la castelul de la Lăpuşna, dar momentul pe care-l transced este memorabil şi îmi va ține de BINE multe alte anotimpuri, de azi înainte.

Da, viața la castel este o poveste.

Şi aici, pereții sunt tapetați cu panoplii şi trofee de vânătoare. Vechi de câteva decenii, aproape toate poartă amprenta lui Ceauşescu. Nici nu mă mai pot revolta. Frumusețea vitraliilor, tavanele din lemn de santal şi lampadarele tradiționale pentru Europa trufaşă mă fac să mă simt ca în Rai.

Fac paşii mici, mă mişc mai mult în cerc şi cuceresc milimetru cu milimetru, habitatul aristocratic.

Este ca şi cum aş fura de pe o tejghea, mere de aur.

În partea stângă se deschide salonul regal, sau… , mă rog, dacă vreți, prezidențial. A fost şi una şi alta de-a lungul vremii.

Mobilerul trebuie să-l vezi cu ochii tăi, pentru ca să-l poți percepe ca pe un obiect de patrimoniu. Este solid şi totodată grațios. Sculpturile sunt fine şi măiestrite, adevărate fresce care redau arta vânătorii de-a lungul istoriei.

Hiperbole stilistice care povestesc fără cuvinte despre cavaleri chipeşi şi blânde domnițe, despre arme şi oameni aflați în întrecere continuă cu prinții pădurii.

Am mai văzut interiorul castelului, cu un an în urmă. Atunci am dormit trei nopți la rând în incintă, într-o cămăruță de ,,servitor", ultima din şir, pe gangul prelung, care răspunde înspre pădure, prin ferestruici mici cât palma copilului.

Nu eram singură, nu am simțit acel fior al întâlnirii cu Istoria față în față.

Care pe care! Aşa simt astăzi şi îndrăznesc mult mai mult - deschid larg uşă după uşă, pe toată aripa destinată personalitățlor de primă mână!

În paturile, câteva dintre ele cu baldachin autentic, au dormit regi şi preşedinți. Pe rând. Fiecare cum i-au căzut sorții.

Ies pe holul de la etaj, privesc în jos, scara în spirală, şi… blana, şi capul de urs uriaş care tronează în partea în care se închide balustrada. Nu poți trece fără să-l vezi. Un animal regal!

Straniu.

Acum, castelul, cu secretele lui neştiute, mi se pare dintr-odată sinistru. Ca un cimitir de inorogi. Ultimii inorogi.

Nu mai am nicinu chef să mă joc cu ceea ce sufletul meu refuză să perceapă. Cobor scările de lemn lustruit cu sârg de o mână de femeie desigur. Traversez holul de primire în sens invers…Împing urşile greoaie cu vitralii care sclipesc ca un joc de caleidoscop. Nimic nu mi se mai pare a fi verosimil. Butaforie! Îmi zic. Da, simulacru de fast, firmitură de fericire… Restu-i abis.

Ies afară. În urma mea, uşile scârțâie prelung. Sunt prea puțin folosite.

Nici în castel nu ard becurile. Nu contează, acolo nu sunt oaspeți de seamă. Deocamdată.

Poimâine va fi simpozionul, ne vom aduna în jurul mesei ca de şedință. O masă care, dacă ar avea gură, ar avea atâtea şi atâtea să ne spună.

Simt nevoia să respir aer curat.

De dimineață, am fost la Mănăstirea din apropiere. Deşi doar la o sută, poate două sute de paşi de la domeniul castelului de vânătoatre, acolo, în curtea mănăstirii, aerul avea altă densitate. Curgea ca o miere. Nu-mi rănea plămânii.

Am simțit acel ,,ceva" inefabil, simplu, şi pe care l-am recunoscut de îndată; era propria-mi dorință, gândul că acolo şi atunci l-aş fi putut vedea în carne şi oase pe Iisus. O blasfemie sau…poate, nu.

Era o tihnă, nu aş zice: monahală, pentru că obştea călugărească de aici se rezumă la părintele stareț, un număr mic de călugări, viețuitori.

Toți sunt, sau mie se pare că sunt foarte tineri. Ce i-o fi determinat să-şi dedice viața postului, rugăcinii de cinci ori pe zi, în loc să se plimbe în maşini scumpe, să asculte manele şi să danseze în cluburi?? Mă întreb retoric.

Nu ştiu cine sunt dânşii, dacă au răni personale de vindecat sau ba, dar au făcut aici un colț de Rai.

Trag aerul bun în piept, stând fără gânduri pe prispa chiliilor de aici.

Bisericuța, în jurul căreia s-a întemeiat mănăstire, este o contrucție de lemn. Lemn sănătos dar vechi. A fost adusă aici, pe bucăți, dintr-un sat de pe Mureş. Este ca o ulcică plină de mir. Este unică. Cu pictura inconfundabilă şi un nimb de lumină nepipăibilă care-i stă mereu peste cornişă, ferind-o de vremuiri şi de vremurile nesigure.

Se ştie, aşa spun documentele, că bisericuța asta a fost cumpărată de Rege, de la țăranii din satul Comori. Eu tind să

cred că este numai o legendă, o poveste de piar, şi care dă bine în cv-ul unui monarh.

Ţăranii pe care îi cunosc eu, moşii şi strămoşii mei, nu şi-ar fi vândut bisericuța nici pentru tot aurul lumii!

Cred mai degrabă că bisericuța asta ca o bijuterie de gintă creştină le-a fost luată bieților țărani, cu japca. Exprimarea mea poate fi jignitoare şi subiectivă.

Dacă greşesc, să fiu iertată.

…

O întreb pe bucătăreasa noastră, care locuieşte cu familia, 12 luni din an, în una din anexele complexului de la Lăpuşna- dacă o deranjează vremea urâtă, dacă a avut vreodată probleme de sănătate sau i-au atacat iarna animalele sălbatice…

Râde. Îmi infirmă temerile. Ea se simte în siguranță şi ar trebui să intru şi eu, la urma urmei, în consens cu natura.

Vânătoarea nu este doar un masacru în serie. Îm vin în fire şi nu mai sunt supărată ca văcarul, pe tot satul.

Nicoale Băciuț a revenit la Lăpuşna. Subordonații lui se simt mai siguri pe mâna cu care dau ultimul perdaf de lac pe folia ultimelor ferestre ce vor deveni şi ele, icoane.

Nu rezist şi îi reporşez, mai în glumă, mai în serios, că ne-a lăsat singuri la capătul lumii!!! Îmi explică că e nevoit să se împartă între mai multe probleme de serviciu, toate stringente. Poartă haină roşie, nu de vânătoare, una care are menirea să-l apere de ploaie.

Vorbim despre una şi despre alta. Ajungem şi la fotografia pe care am făcut-o la Archiud, într-un amurg memorabil. A ieşit o capodoperă şi va fi folosită ca ilustrație la coperta unei cărți vitoare pe care o va semna domnul Băciuț.

La răsărit de apus sau poate că este invers. Nu am reținut exact, dar mereu l-am invidiat pentru titlurile cu care îşi botează cărțile. Şi cărți are destule.

Cu aşa ceva nu te joci. Titlul unui volum este ca şi numele pentru un copil - dat o dată îl va purta toată viața.

La Lăpuşna, au sosit şi primele grupuri care vor constitui fermentul evenimentului cultural, pe care îl organizează vară de vară Sorina Bloj: „Muntele Vrăjit”, o confluență a artelor de tot felul.

Sorina este diafană. O artistă şi un Om superb din toate punctele de vedere. Pare că nu este alcătuită din carne şi oase, cu sânge prin vene. Sorina este un fluid care are darul de-a lumina locul şi oamenii, când şi unde ajunge.

Ne salutăm de departe. Ea e gata să organizeze o excursie la un loc memorabil, cu tentă istorică, la câțiva kilometru buni, peste creastă. Mă invită. O refuz, deşi aventura chiar îmi surâde.

Ploaia amenință iar să cadă din clipă în clipă.

Ploaie morocănoasă, rece ca o şerpoaică !! Cred că sunt plictisitoare tot lamentându-mă.

Revin în cameră, singură şi pregătită să profit dacă va reveni curentul electric şi să scriu cât pot în prima parte din noapte.

Din odaia unde s-au adunat tinerii, se aude muzica, probabil rod al unui aparat cu baterii, vine din ce în ce mai mai tare. Vine în cascade, tropăie, urlă metalic… Mă agresează aproape fizic.

Fac efortul disperat să nu aud ceea ce nu-mi convine. Zadarnic. Îmi impun să mă detaşez de gălăgia muzicală şi vocile care se amestecă în cavalcade de râs sănătos.

Ar trebui să ies afară, să plec în ...pădure.

Dar camera mea este singura încălzită cu foc de lemne, din tot complexul de vânătoare. Mă simt privilegiată.

Afară, ploaia îşi face de cap, vine în rafale. Nu-mi pasă de dânsa! Trag plapuma peste cap, când… pic..piccc.. aud repetat, cadențat , picăturile căzând direct pe duşumeaua odăii. Apa se infiltrează prin şindrilă, ajunge în pod, apoi, prin fisuri

neştiute, reuşeşte să intre în camera unde, acum, miroase a suc sintetic de portocale. Abia am deschis sticla cu etichetă atrăgătoare.

Simt în plex ceva ce aduce cu o durere, mai mult alarmă, şi realizez că azi nu mi-am luat pastilele medicale.

Durerea din piept continuă, mă apasă ca o piatră funerară pe glia de iarbă. E timpul pentru un hap de nitroglicerină! Îl aşez sub limbă, dar subconştientul îmi spune clar că nu sunt o femeie bolnavă. La treabă.

La lumina lumânării, caut o filă de hârtie, pixul şi sunt gata să scriu. Ce? Nu are importanță. Totul este să mă desprind de realitatea care mă stresează. Scriu…Literele sunt ca şi şchioape, cuvintele desperecheate. Scris ca de nevrotic. Mototolesc fila de hârtie, o arunc în foc. Semiîntunericul odăii se îmbujorează o clipă de la flacăra de hârtie.

Muzica mixată şi distribuită în mii de decibeli nu mă mai deranjază. Privesc ceasul. Este 12 fix, miezul nopții. Constat cu nedumerire că în complex nu doarme nimeni. Ba, în unul din adăposturile de vară, oamenii par să danseze ca la discotecă.

Simt durere între umeri, am obosit. Renunț la scris cu părere de rău pentru viitoarele capitole, pe care le-aş fi putut scrie de-a lungul nopții care urmează. Suflu în mucul de lumânare. Ies.

Cobor pe întuneric scările din lemn de stejar tocit de încălțări diverse şi mai ales, de vreme. Traversez, prin beznă, dormitorul colegelor mele - doamnele care au pictat în frig, toată ziua, acum stau ghemuite în aşternuturi. Îmi pare rău pentru ele. Dar… vor culege gloria cu coşul! Le-au ieşit nişte lucrări foarte interesante.

Şi în camera lor e frig şi umezeală destulă.

De afară, din camera alăturată, de pretutindeni parcă… vocile oamenilor şi muzica se dezlănțuie cu nebunie, amestecate. Este firesc pentru viața din tabără. Tinerețea îşi

spune cuvîntul şi dacă ar fi linişte ar fi semn că…ceva nu este tocmai în regulă.

Eu mă simt obosită. Aş vrea să mă odihnesc, dar este imposibil. Încep să regret că am avut curajul, nebunia de-a veni în tabără, la marginea lumii.

Noaptea-i rece, ploaia, care nu mai conteneşte şi.. simptomele mele ciudate, care la urma urmei ar putea fi doar semnele unei boli închipuite…

Nu am ce face, panica îşi duce ,,numărul”, până la capăt.

Ies ca în transă din cabana de lemn. Părăsesc cochilia asta ca de melc, în care mă simțeam claustrofobică. Număr paşii prin bezna în care nici nu mai e nevoie să stau cu ochii deschişi.

Traversez poiana cu iarba mustind de apă, de ploaie. Rece. Vântul îmi şficuie obrajii. Nu-l iau în seamă.

Gândul că la câțiva paşi de mine sunt zidurile somptuosului castel, camerele în care este linişte, tihnă… gândul acesta nebun mă face să merg înainte.

Am ajuns pe scările de piatră traforată. Uşile de la castel stau cu clanțele strălucind de stropi graşi de apă. Mă aşteaptă!

Apăs cu siguranță, fără clătinare, şi uşa se deschide. Mai repede, mai uşor decât mi-aş fi închipuit la lumina zilei.

În holul de primire, e noapte. Întuneric ca un şal uriaş de pluş de Flandra.

Ştiu deja rostul locului...

Ca un orb, întind mâinile înainte, pipăi aerul. Fac paşi unul după altul. Am ajuns la capătul scărilor în spirală. Urc … Număr în gând. Pas lângă pas şi… după o vreme, sub picioare simt țesătura covorului gros şi moale.

Acolo undeva este şi trofeul de urs carpatin! Un monstru care poate speria şi pe lumina de zi, darmite în miezul nopții. Îl ştiu, îl simt în preajma mea, dar nu-mi pasă.

E linişte adâncă. Tihna de care am nevoie să mă odihnesc până dimineață.

Am ajuns şi la capătul holului, de-a lungul căruia sunt camerele de oaspeți. Pentru nimic în lume nu aş alege camera principală… patul matrimonial în care au dormit, au făcut dragoste soții Ceauşescu.

Caut şi nimeresc lemnul uşii imediat următoare. I-am găsit clanța din alamă moale. Calea mi-e liberă.

Un pas în plus şi am ajuns la patul care… mă aşteaptă cu plapuma de mătase rece, curată şi cu cearceafuri satinate. Nu mi le pot imagina colorate. Totul este cufundat în noapte. O noapte ca şi eternă.

Mă întind, adică… pic, cad aproape şi somnul e gata să mă prindă de beregată.

Liniştea este sinistră, dar sunt mult prea epuizată pentru a realiza că ceea ce am făcut este nebunie curată.

Sunt un intrus în palatul unde… Nu-mi pasă!

Nu mi-e frig, nu mi-e cald. Deocamdată las totul să curgă pe lângă mine. Liniştea-mi țiuie în urechi ca sirenele lui Ulise. E bine.

Am adormit întinsă peste plapuma de mătase. Nu ştiu câte ore, câte nopți şi zile am stat acolo. Poate o secundă sau o eternitate…Totuna.

Dar, trebuia să-mi vin în fire, să revin la locul meu de om al Secolului 21, nu să joc rolul unei castelane nevrotice. Nu vreau să recunosc că sunt histrionică.

O frică parşivă mi se infiltrează pe sub piele. Transpir abia acum, rece. Tremur şi trag un colț de plapumă peste genunchi, peste pântece, peste umeri. Zadarnic, somnul meu s-a dus. Nu mai vine.

Am găsit ce am căutat, linişte, numai că eu…sunt dependentă de oameni.

Mă ridic. Pipăi şi întind, netezesc plapuma peste salteaua elastică.

Mă retrag cu spatele către uşă şi ies pe culoarul care este uşor aburit de o rază de lumină. E aproape de ziuă.

Mi-am demonstrat că sunt …curajoasă! Nebună.

Colţii ursului împăiat îmi rânjesc prin pâcla dimineţii. Trec pe lângă fiara ucisă, trec pe lângă uşa camerei în care au dormit perechile regale şi cele prezidenţiale, de-a rândul.

Cobor scările în formă de melc. Repede!! Repede… Dacă mă rostogolesc, vin de-a berbeleacul?

Liniştea din castel este jilavă ca o cârpă din brocart de ev mediu.

Constat că am nevoie de sunete. De lume.

În aerul suprasaturat de umiditate nu se mai aude muzică, doar glume, râsete înfundate, că…aşa-i pe Munte!

Mă gândesc rapid la anii când străbăteam şi eu munţii cu rucsacul în spate. Plecam cu trenul din Bucureşti spre Buşteni. Urcam la cabana Cuibul cu dor, unde dansam toată noaptea. A doua zi, urcam creasta, pentru a coborî prin jnepi, până la gara din Predeal…Trenul şi.. acasă. Lunea luam munca de la capăt…

Grupul nostru nu pleca niciodată în drumeţie fără mangnetofonul acela rusesc, cu role de celuloid opac. Amintiri. La Lăpuşna plouă ca din cofă de o săptămână.

Cum ajung în odaia mea modestă adorm, pentru că trebuie să mă obişnuiesc cu situaţia. De mâine vom fi aici peste 100 de suflete. Artişti, manageri culturali - personalităţi greu de ţinut în program clar şi mai ales supuşi unei ordini interioare.

Vom trăi sub acelaşi acoperiş.

Le voi face faţă? Sigur.

…

După câteva ore, ploaia s-a potolit peste Munte.

Aburul se ridică în vălătuci suri. Ies singură, mă plimb prin împrejurimi, sigur, nu mă îndepărtez de „bază” mai mult decât ar avea curajul s-o facă găinile administratorului.

La lumina zilei, redescopăr că...lumea este frumoasă! O mulțime de flori şi, mai încolo, pâlcuri cu fructe de pădure dau culoare peisajului pe care nu l-aş putea copia pe pânză sau pe hârtie. Nu există peneluri, nici nunațe fabricate care să le contureze eleganța. Feriga majestoasă umbreşte fără jenă câțiva ciucuri de mânătârci grăsane. Natura îşi vede de treabă, reciclează ceea ce se mai poate din dezastrul umanității noastre.

La liziera domeniului, zace un brad falnic, smuls din rădăcină în noaptea trecută. Furtuna. Mi se pare neverosimil ca un uriaş ca acesta să se lase înfrânt de un…abur. Un aer care stârneşte, accelerează până la nebunie furtuna…

A fost răpus un brad batrân. Pentru ce? Pentru că… făcea prea multă umbră. Parafrazez un celebru poem. Trist. Inevitabil.

Administratorul cu care vorbesc mai târziu îmi povesteşte cum, în căderea sa, falnicul arbore, a strivit unul dintre câinii mioritici, care păzea de ani buni domeniul…Sânge şi clorofilă amestecate. Regnurile se combină în aceeaşi jertfă.

Este tributul plătit anual, Muntelui.

Simt gol în inimă, sufăr ca pentru o cunoştință apropiată, o ființă umană. Mi-l amintesc încă din anul trecut, un cățelandru care venea la mine, se gudura, se bucura fără să aştepte recompensă în hălci de carne, ciolane… Sta la picioarele mele, în bătaia soarelui. Acum nu mai este.

Moartea a trecut pe aici, să-şi ia rația de hrană. Viața merge înainte.

Copiii administratorului, un puşti de trei ani cu părul ca de aur, şi altul mai mare, elev la scoala din localitate, adică, la o şcoală situată la vreo 30 de km distanță de castelul de vînătoare, bat mingea cu piciorul pe pajişte. Profită de vara scurtă şi comprimată parcă, într-un bob de rouă.

Mama lor îi priveşte cu dragoste. E fericită că îi are cu dânsa. Aproape.

Îi vorbesc despre poluarea din marile oraşe, îi spun că fiii ei sunt prvilegiați, trăiesc în aer curat tot timpul anului!

Femeia oftează, apoi mă aduce cu picioarele pe pământ. Viața, în raiul terestru, pentru care o invidez eu, se plăteşte din greu.

Umiditatea permanentă, iernile greroase nu sunt fenomene potrivite pentru creşterea copiilor aici. Ar trebui să-i ducă la mare cel puțin o dată pe an, dar …marea este departe, vara scurtă şi ei au de muncă de-a lungul sezonului.

Peste capetele noastre, iar bubuie, undeva, dincolo de norii suri şi buluciți în cumpăna zilei. Cerul se întunecă brusc, cad picuri de ploaie ca de octombrie. Apoi, vălătugii de apă lovesc uşile şi ferestrele. Fugim la adăpost.

Oamenii, artiştii îşi ascund lucrările prin dormitoarele transformate ad hoc în ateliere de pictură. Fetele sunt obosite, au cearcăne la ochi şi mâini înghețate, dar nu dezarmează. Lucrează cu o frenezie greu de înțeles, ca şi cum ar avea normă de dus până la capăt.

În ultima zi de tabără, va avea loc un mic vernisaj cu lucrările executate aici. Trebuie să le termine până atunci.

Aproape întreagă echipa a rămas până târziu, înspre dimineață, la lucru. S-a pictat şi la flacăra lumânării.

La lumina de zi, s-a continuat munca cu o şi mai mare îndârjire, brodatul din penel devenind un ,,ceva" repetitiv, mâinile iconarilor trasând linii, aşezând culoarea din instinct.

Este vineri dimineața şi nici gând să vedem de soarele. După petrecerea din noaptea trecută, s-a lăsat linştea, de se aud picăturile cum cad, se adună în şuvoaie repezi vin spre sol, de pe şindrila vilei în care s-a lăsat frigul. E linişte bună pentru somn, pentru a lenevi între perne. Nimeni nu se îndeamnă să plece spre pavilionul unde masa încarcată ne aşteptă cu ceştile pline şi aburinde. Câine, câineşte, cei mai matinali sparg gheața. Masa-i servită.

Nu dau iama. Nici nu mi-e foame, dar o cafea mi-ar prinde bine.

Gând la gând cu bucurie, Floarea Vultur deschide uşa camerei mele, cu grijă excesivă. Şopteşte: La masă… Eu mă întorc în cearceafurile călduțe. Şi bine fac.

După câteva minute, pe masa din camera mea posomorâtă, tronează o farfurie plină cu bunătăți. Hmm, miroase şi a cafea proaspăt râşnită. Sunt răsfățată.

Deşi nu am dat dovadă că aş fi ceea ce se numeşte îndeobşte „om de echipă”, s-a creat totuşi un fluid, o afinitate între mine şi câteva dintre colegele de tabără.

Ieri, doamna Marina mi-a adus flori sălbatice şi zmeură de pădure. M-am simțit vinovată. Nu ştiu dacă voi avea prilejul să îi întorc gestul vreodată. Ea este minunată, tonică şi mereu gata să îi ajute pe alții.

Îmi beau cafeaua.

Nu-mi stă în fire să stau izolată, dar nici să intru în gaşcă nu am curajul. Inima mea încă mai dă semnale de alarmă. Nu vreau să o pun la încercare prosteşte.

Plec acasă! Asta-i. Părăsesc muntele, castelul, bruma de prieteni pe care mi i-am făcut în ultimele zile.

Vorbesc doar în gând.

Nu îndrăznesc să lansez ideea mai departe. Probabil oboseala se vede pe fața mea ca în oglindă, pentru că, mai târziu, Klara, care face parte din echipa de organizare a taberei şi este şi o pictorița superbă, mă întreabă: „Te simți bine?”

Aş vrea s-o mint, dar nu mi-e la îndemână.

Ridic din umeri.

Ea îmi propune să facă rost de o maşină şi unul dintre băieți să mă „arunce” până la Reghin.

Nu aş vrea să dau bir cu fugiții. Ca soldatul de la Maraton, voi merge până la capăt.

Klara este o femeie frumoasă, tocmai a ieşit de la duş înfăşurată toată în halat şi prosoape. În cameră-i rece.

Nu a dormit nici e în noaptea trecută, dar nu i se vede oboseala pe faţă.

Cu masa trasă spre geam, Floarea lucrează ca în transă la icoanele ei frumoase Mâna-i alunecă peste sticla subţire. Îi place cea ce face.

Admir fără ranchiună toate icoanele deja finisate, pe care le-a etalat pe scaune, pe masă, ca la o expoziţie .

Mă opresc la una tradiţională, cu Sfântul Gheorghe.

„Îţi place?", mă întreabă ea, şi îi răspund afirmativ cu un plus de admiraţie.

Cui nu i-ar fi pe plac o astfel de bijuterie pe sticlă, ca o apă spoită cu aur. Floarea îmi pune icoana scumpă în braţe. „Este a ta!"

Nu-mi vine să cred. Artiştii sunt generoşi, dar nici chiar aşa. La urma urmei, este o lucrare care mă fascinează. O primesc. Mulţumesc.

Cobor la parter, la atelierele în care doamnele au aprins focul, flacăra acum se vălătuceşte în sobele mari, de teracotă. Atmosfera este mai relaxată. Lumea se simte liniştită, cronologic vorbind, suntem în grafic cu lucrările.

Până duminică totul va fi gata! - spune Marcel Naste.

Îl rog să-mi vorbească despre Icoană ca obiect sacru.

Vreau să-l filmez, să trag pe peliculă câteva cadre memorabile. El prinde a vorbi cu o erudiţie pe care nu i-aş fi bănuit-o în seara trecută, când asculta cântece zurbagii, de petrecere. Clar, are vocaţie pentru ceea ce face.

Sunt impresionată. Este un artist cu talent dar şi cu un bagaj de cunoştinţe teologice care impun respect unui profan ca mine.

Cu pălărioara roz trasă peste breton, acum Klara aşează culorile după nuanţe în cutiile de plastic. Nu pot să cred că este, la urma urmei, un economist care îşi va lua foarte curând doctoratul.

Oamenii au diferite fațete, sunt ca diamantele - totul este să le vezi strălucirea, să te străduieşti să-i percepi în adevărata lor lumină şi dimensiune spirituală.

Mai privesc o dată culorile pregătite în pahare mici de plastic. Imaginea asta mi se suprapune pese una mult mai veche, un scai de amintire purtată cu mine de la Cornul de Aur. Acolo am văzut băile tăbăcarilor turci. Un fel de cuve de piatră antică, pline cu vopsele în nunațe aproape ireale. Şi… mirosul de tanin, sarea de mare, toate amestecate cu sudoarea bărbaților desculți şi dezbrăcați până la brâu…

De ce îmi amintesc azi şi aici, în creierul Munților Carpați, de salahorii de Istanbul? Nu ştiu.

Împreună cu Ana Sălăgean, ieşim în curtea castelului. Facem fotografii dinaintea intrării somptuoase. Admirăm vitraliile şi eu trag cadru după cadru, aleg un model pe care mi l-aş dori în grafica unei cărți viitoare.

Păcat că lumina zilei nu este la intensitatea pe care mi-aş dori-o.

Fotografiem castelul din toate unghiurile, de parcă am intenționa să-l luăm cu noi acasă.

Vine şi doamna Marina. Schimbăm decorul şi, pe latura de la miazăzi a domeniului, găsim zmeură coaptă. Sălbatică.

Schimbăm între noi emailuri, adrese poştale…Sunt sigură că vom ține de acum încolo, legătura. Ceva trebuie că ne uneşte, deşi nu strigăm asta în gura mare.

Mergem la masă. Doar gust din ciorbița, care este delicioasă, dreasă cu smântână şi tarhon proaspăt. Se pare că „şeful bucătar” de astăzi este chiar soțul Sorinei Bloj, care a venit să o ajute. Mai târziu, trec pe la baieți prin cameră, de unde iau un pumn de alune sărate, o sticlă cu apă minerală. Atât îmi ajunge. Deocamdată. Facem şi câteva fotografii împreună.

Amintiri!

E bine să ai la ce medita mai târziu sau… cum spunea Ana, atunci când … vom mai avea timp să privim albumele cu fotografiile pe care le tot adunăm, ca nişte vampiri flămânzi de… imagini.

Sub soarele irascibil, în umbra cortului abandonat în ultimele zile de iconari, chiar în fața terasei de la camera mea, a fost adus un buştean uriaş. De fapt, este un trunchi de brad abia retezat. Decojit, i se vede fibra albă şi bobițele de răşină ca aurul. De jur împrejurul lui miroase ca în biserică.

Un bărbos cam boem îi pipăie fibra ca şi cum ar mângâia sânul unei fecioare - atinge lemnul încă viu, cu un soi de frică amestecată cu evlavie.

Ceilalți din decor sunt doar curioşi.

Sorina Bloj face prezentările. Doi dintre ei sunt scriitori. Poetul Vasile Muste din Sighet şi Romeo Soare din Tg. Mureş.

Ne îmbrățişăm frățeşte. Ne ştim după nume din revistele de literatură, din cărți.

Al treilea este sculptor. Pişta, din Sighetul Marmației. Prieten la cataramă cu Vasile Muste.

Între noi, stă trunchiul arborelui. Ca un soldat căzut la datorie.

Ce vei face cu el?? Pun întrebarea apoi regret că am împins lucrurile prea repede.

„Un buchet de flori! Fiecare floare va reprezenta o… femeie!”

Pişta nu glumeşte. Este un moroşan de viță veche şi ştie meserie. Are deja imaginea sculpturii viitoare în minte. Se ia după fibra trunchiului care încă …plânge cu seve.

Pişta ține fierăstrăul mecanic, drujba, cu ambele mâini, dar nu se îndură dă dea prima crestătură. Este un moment crucial. De prima tăietură va depinde restul lucrării. Norocul?

Îl provoc. Domnul Soare şi cu Muste îmi țin hangul şi… de voie de nevoie, sculptorul întinde brațul. Alege un

punct, care mie nu-mi spune nimic, din suprafaţa copacului doborât. Fierul firezului muşcă lemnul pe viu.

Nu rezist. Filmez minunea asta ca şi cum aş asista la ctitorirea unei catedrale. Cu emoţie, cu responsabilitate.

Este pentru prima dată când văd un sculptor autentic în plină acţiune.

Pişta sculptează din instinct, cu har - ca fără de emoţie, fără frică. Nu se teme că ar putea distruge materia brută. El are arta asta în sânge.

Îl întreb de când face ,,meserie".

Râde. Îmi spune că s-a născut cu ciocanul şi cu dalta în mână. Mai târziu, a descoperit ,,drujba", care taie mai repede în fibră.

Urc în cameră. Iau câteva dintre cărţile scrise de mine. Le ofer cu autograf colegilor scriitori. Primesc la schimb. Cărţi. Cărţi de poezie.

Cu Vasile Muste vorbim despre un prieten comun. Regretatul Vlad I. Mihail. Poetul târgoviştean care, ca şi badea Cârţan, a purtat cărţile noastre peste Carpaţi. Probabil, Vlad ne priveşte acum din cerul poeziei şi se bucură că nu l-am uitat.

Vorbim şi despre cei vii, tot prieteni comuni şi, din una în alta, alunecăm în răutăţi inofensive, ca într-o frăţie. Micile bârfe de breaslă fac deliciul clipei, apoi totul se amestecă. Intră şi alţii în discuţia noastră. Îşi dau cu părerea, îşi spun poveştile.

Un domn, care susţine că tatăl său a fost inginer silvic prin zonă, ne asigură că dacă am privi din avion, perimetrul de 7 ha, atât cât are domeniul castelului, am putea vedea cu ochii noştri, ,,desenată", din brazi, harta României Mari. România dodoloaţă.. zic eu, în gând.

Mă simt reconfortată. Şi vremea s-a mai razbunat. A ieşit soarele.

Amân plecarea la Bistriţa.

La Lăpuşna a ajuns şi Nicu Băciuţ. Nu e singur. Este cu soţia. Doamna Codruţa Băciuţ îmi spune că este doar în

trecere. Nu va rămane la castel peste noapte. Coboară la Ibăneşti, la nişte rude.

Profităm de întâlnire şi bem o cafea împreună. Le povestesc, râzând, cum mi-am petrecut noaptea trecută, umblând pe întuneric prin camerele castelului.

Căutam linişte!

Dacă am găsit-o?

Pragmatic şi mereu la obiect, Nicolae Băciuț mă asigură că pot alege oricare cameră din incinta castelului, pot face focul în una din sobele luxuriante şi mă pot răsfăța cât doresc, să dorm somn fără vise, ca o prințesă de modă veche.

Nu aştept altă invitație.

Cum nu vom avea lumină electrică nici la noapte, aleg repejor o cameră elegantă, cu vedere spre codrii şi patul cel mai confortabil din lume. Caut lemne la bucătărie. Chibrituri. Apoi îmi mut bagajul din odaia vlăguită de la cabană.

Urc pe scara valorilor sociale!! Schimb locul, schimb norocul.

În noaptea care a urmat am dormit visând inorogi şi şoimi de vânătoare. Nu se putea altminteri şi m-am trezit în zori, fericită.

Din camerele alăturate se auzea forfota musafirilor de onoare, tot persoane oficiale, care fuseseră încartiruite în răstimp şi în camera cu grad„zero" - o odaie ca un colț de muzeu, din care mi se mai părea din când în când că aud vocea Elenei Ceauşescu.

Nu aveam curent electric. Nu aveam apă curentă. Oaspeții îşi făceau toaleta de dimineață cu apă de ploaie, cărată până la uşa lor cu găleata. Farmecul trecutului!

În sala de recepție au fost instalate deja sfeşnicele, unele monumentale, ca de mitropolie. Lumânările din parafină albă ard în tăcere.

La lumina lor, invitații, oficiali şi iubitori de tradiții, de spiritualitate, sunt hotărâți să găsească, împreună, calea cea mai

bună pentru a descoperi, păstra şi salva patrimoniul bisericesc din România.

O utopie! Îmi vine să zic, dar mă abţin să intervin acolo unde ei, oamenii de meserie, ştiu că pot şi trebuie să facă ceva pentru a salva ce mai poate fi salvat din comorile risipite prin atâtea lăcaşuri de cult, dintre care multe dintre ele, azi, fără enoriaşi.

Dincolo de vitraliile ferestrelor ploua. Fertil şi cu încăpăţânare.

Filmez evenimentul oficial, deşi lumina lumânărilor este extrem de zgârcită pentru a obţine imagini potrivite a fi redate la o televiziune, fie ea şi de provincie.

Iconarii din tabără s-au adunat în camera alăturată, aşteaptă cu emoţie vădită momentul când va fi vernisată expoziţia.

Icoanele din ferestre!

Şi icoanele sunt superbe!! Uşor translucide şi palide, ca obrazul celor care le-au făcut din penel şi culoare de-a lungul unei săptămâni ca fără de margini.

Invitaţii admiră cu respect şi un soi de evlavie arta iconarilor. Este o conexiune cu universul muncii pe care ei o duc pe cât se poate mai bine, din birourile lor oficiale, din minister şi de la direcţiile judeţene de cultură.

Prin acţiunea sa, Nicoale Băciuţ a rupt gura târgului! Îmi zic şi sunt mândră până şi de mine, care nu am dat bir cu fugiţii chiar şi atunci când m-am simţit, fizic, că am ajuns la capătul puterii.

A sosit de la Bistrita şi poeta Elena M. Cîmpan. Vom pleca spre casă împreună, dar nu înainte ca ea să-şi tragă sufletul după un drum defel uşor, pe care l-a făcut singură, la volan, până în creierul munţilor.

Toată lumea admiră Icoanele din ferestre! Sunt un fel de paşaport pentru seninul care zbucneşte ici colo, printre norii posaci, peste poiana din faţa castelului.

Acolo, pe iarbă, invitații Sorinei Bloj, cei care au venit la Muntele Vrăjit pentru a fi mai aproape de porțile cerului, se întrec în cadrul unui spectacol folcloric.

Din sala unde are loc Simpozionul ştiinţific, se aude, prin sticla vitraliilor, sunetul tulnicului. Unul prelung şi semănător de speranţe.

Cineva, o femeie îngână o doină şi liniştea de când lumea se lasă ca o buruiană de leac peste Castelul de la Lăpuşna. Se aude până şi vuietul cascadei care desparte şi apropie domeniul de Mănăstire.

A ieşit soarele în cele din urmă. Un disc cu totul şi cu totul din aur. Codrii ridică ochii din stei şi se bucură de cântecul păsărilor care au năvălit, nu se ştie de unde, peste poiana noastră.

Iconarii lui Nicolae Băciuț sunt cei mai fericiți. Lumina împlinirii este ca o facere care s-a împlinit, a fost dusă până la capăt cu Bine.

Aurele sfinților din vopseluri luminează de dincoace de vitraliile scumpe ale ferestrelor lucrate de meşteri celebri în atelierele unei Europe cam decadente.

Dincolo de porțile domeniului de vânătoare, râul de munte rostogoleşte bolovani, leşuri de animale şi fragmente din arbori doborâți de furtună în ultimele zile.

E zi de curățenie generală în masivul Gurghiu, pe Muntele cu lemnul de rezonanță cel mai vestit din partea asta de lume.

La castel de vânătoare, trecutul cu prezentul îți dau mâna pațnic. Cuvântă într-o limbă pe care o percepem cu toții.

MELANIA CUC

DATE BIOGRAFICE

Membru al Uniunii Scriitorilor din România
- Membru al Asociației Scriitorilor de Limba Română din Quebec-Canada
-Redactor la revista (electronică) AGERO din Stuttgart (din 2005), corespondent al revistei de cultură „Vatra veche", Târgu-Mureş, din 2009

-Relizator emisiuni la AS TV din Bistrița

melaniacuc@yahoo.com

De acelaşi autor au mai apărut:
-Peisaj lăuntritc, poeme; **Dincolo de jertfă şi iubire**, poeme; **Impozit pe dragoste**, roman; **Vine Moş Crăciun,** poezie pentru copii, Bistrița, **Galaxii paralele,** eseuri, **Destin,** proză, **Tabete contra disperării, e**seuri, **Cinând cu Dracula,** roman; **Biografia unui miracol,** proză, **Versuri scrise pe zapadă,** pentru copii, **www.rebel 2004.ro,** eseuri, **Căsuța cu poveşti**, versuri pentru copii, **Şotron,** eseuri, **Fructul oprit,** roman, **Iisus din podul bisericii,** proză, **Fără nume**, **Femeie în fața lui Dumnezeu,** roman, **Graal,** roman, **Miercurea din cenuşă**, roman, **Dantelă de Babilon**, roman, **Autoportret**, poeme, **Lebăda pe asfalt**, poeme, **Vânătoare cu şoim**, tablete şotron.

-Apariții în 22 de antologii
-32 premii naționale pentru literatură.

Despre cărțile Melaniei Cuc s-a scris în diverse publicații din țară şi străinătate :

Nicolae Scurtu, în *Săptămâna*, Bucureşti, 21 aprilie 1989**;** **Dan C. Mihăilescu**, în *Parte de carte*, februarie 2004; **Gheorghe Grigurcu**, recomandare pentru Uniunea Scriitorilor din România; **Iulius Ţundrea,** Radio România, mai 1987; **Ion Zubaşcu,** *Flacăra,* 2 iunie 1989; **George Chirilă**, *Contemporanu*l, 14 iulie 1989, 4 august, 1989; **Ion Butnariu**, *Informatia Bucureştiului*, 23 aprilie 1988; **Ion Petrache,** Radio România, 1972**, Grigore Mărăşanu,** *Flacăra* (31 martie 1988, Munca: **Elena Petrescu Calciu**, (vezi programul radio, nr. 8, 1988) Radio România; **Paul Grigoriu,** Radio România, martie 2004**); Viorica Nania**, *Săptămâna* 1987, Bucuresti), **Ion Vaduva Poenaru**, *Munca,* aprilie 1988; **Gavril Moldovan**, *Ecoul,* Bistriţa, 19 aprilie 1988; **Titus Vâjeu,** Radio Cultural, 5 februarie 1988, iunie 2005; **Virgil Raţiu,** *Mesagerul de Bistriţa,* 19 aprilie 2003**;.Ion Moise**, Răsunetul; **George Mihalcea**, *Lumea cărţilor*, B1 RV, Bucureşti, din iunie 2006; **Gabriela Magirescu,** *Tineretul Liber*, 2 noiembrie,1995; **Lucia Verona**, *Săptămâna Finaciară*, 5 iunie, 2006, 13 noiembrie, 2006; **Alex Ştefănescu** (*Ziarul finaciar*, 6 februarie 2006), **Petre Ciupitu**, *Târgoviştea* ,nr.2-3 din 1995; **Ion Radu Zăgreanu,** *Răsunetul,*14 noiembrie 1999; **Florin Lazăr**, Aripi siderale, Oradea, 3 septembrie,1994; **Adrian Mănarcă**, *Răsunetul*, 7 mai, 2005; **Aurel Podaru**, 2 octombrie,1999; **Vasile Gaurean**, 10 februarie, 2000; **Petre Ciupitu** (*Târgoviştea*, 1999), **Mihail I. Vlad**, J*urnalul de Dâmboviţa*, 21 august,1999; **Cornel Cotutiu**, *Răsunetul,* 28 iunie 2000; **Constantin Cublesan**, *Răsunetul*, 7 decembrie 2002; **Adrian Popescu**, *Steaua*, *Răsunetul* 7 decembrie 2002; **Adrian Bucurescu**, *România Liberă,* 18 augist 1999, 13 decembrie 2003; **Valentin Taşcu,** *Răsunetul,* 7 decembrie 2002; **Horia C.Deliu,** *Cadran* 2001; **Artur Silvestri**, în volumul *Marturisire de cradinţa literară,* Editura Carpatia Press, Bucureşti, 2006; **Sabina Maduţa**, în manuscris; **Vasile Tamaş**, *Rasunetul*, 7 mai, 2005; Menuţ Maximinian,

Răsunetul, 30 **oc**tombrie 2006; **Victor Ştir**, *Mesagerul,* 20 februarie 2003; **Al. Sfârlea**, *Crişana*, Oradea, 22 septembrie 2003; **Tit-Liviu Pop**, *Mesagerul*, 20 mai 2001; **Geo Călugărul**, *Răsunetul,* Bistrita, 30 martie 2006., **Nicolae Georgescu** în *Răsunetul*, feb.2009; **Ion Pachia Tamomirescu** în *Axioma din Ploieşti,* martie 2007, *Lamura din Craiova* ian. 2009 etc., **Aureliu Goci** în *Agero Stuttgart*, în dec.2008 şi *Dacia Literară* în decembrie 2008; **Iulian Chivu,** în *Agero Stuttgart,* dec.2008, *Contrasens* din Roşiori de Vede, ianuarie 2009, *Oglinda literara* nr. 86, feb.2009; **Monica Mureşan**, în *Oglinda literară*, 2007; **Nicolae Băciuț**, în *Mesagerul de BN,* în sept. 2007, *Destine literare*, Montreal, iunie 2009 etc.; **Ştefan Doru Dancuş**, în revistele *Singur* şi *Agero Stuttgart,* pe parcursul anuilor 2007 şi 2008, **Tudor Negoescu**, în *Agero Stuttgart*; ianuarie, 2009; **George Roca,** *Agero Stuttgart*, 2007 martie; **Constantin Mălinaş**, în *Carte şi Arte,* ianaurie 2009, **Elena M. Cîmpan** în *Vartra Veche*, mai 2009, **Lucian Gruia**, *Oglinda* mai 2009, *Agero* martie 2009, *Impact,* Târgovişte, mai 2009, **Ioana Stuparu**, *Agero*, aprilie 2009 **Dana Pop**, *Adevărul de seară*, 14 mai 2009, **Daniel Lăcătus**, *Cetatea culturală,* Cluj martie 2009, **Horea Garbea**, *Luceafărul de dimineaâă*, august 2009, **Octavian Curpas**, în ***Clipa şi Conexiuni*** din SUA, iulie 2009, **Menuț Maximinian**, *Răsunetul*, 2009.

Jurnal fotografic

Castelul de la Lăpuşna

Atelier de pictură în aer liber...

Se pregătesc ferestrele pentru pictat

“Coana Mare”, Codruța Băciuț, Călin Bogătean

Salahoria in aşteptarea artei

Icoana din fereastră

Icoana din fereastră

Nicolae Băciuț, părintele Arsenie, la Simpozion

Participanți la Simpozion

Bisrica Mănăstirii Lăpuşna

Marcel Naste, Călin Bogătean, Nicolae Băciuț, de vorbă cu părintele stareț, Arsenie

CUPRINS

01/13/2007

Melania Cuc

JURNALUL DE LA LĂPUŞNA

EDITURA NICO

01/08/2007